

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 30.08.2002
KOM(2002) 480 endelig

KOMMISSIONENS ARBEJDSDOKUMENT

OM EN PLANLAGT DOMSTOLSORDNING FOR EF-PATENTER

Baggrund

Den 1. august 2000 fremsatte Kommissionen et forslag til forordning om EF-patenter. I et arbejdsdokument af 7. maj 2001 gav Kommissionens tjenestegrene en detaljeret redegørelse for, hvilke ændringer af den europæiske patentkonvention der er nødvendige, for at Den Europæiske Patentmyndighed kan meddele EF-patenter, og for at forberede Fællesskabets tiltrædelse af den europæiske patentkonvention. I dette arbejdsdokument behandles det resterende grundlæggende element i Fællesskabets patentsystem, dvs. domstolsordningen for EF-patenter.

Med Nice-traktaten indføres der i EF-traktaten hjemmel til at oprette en domstolsordning for EF-patenter. Artikel 229 A i EF-traktaten giver hjemmel til at tillægge Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter, hvorved der indføres fællesskabsretlige industrielle ejendomsrettigheder. Artikel 225 A i EF-traktaten giver hjemmel til at oprette særlige retsinstanser, der i første instans skal træffe afgørelse i visse arter af sager inden for særlige områder. Den særlige retsinstans' afgørelser kan appelleres til Retten i Første Instans. Rådet nåede i sin fælles holdning af 31. maj 2001 til enighed om, at disse bestemmelser bør anvendes som retsgrundlag for den kommende oprettelse af en domstolsordning for EF-patenter. Dette arbejdsdokument bygger på samme holdning.

Arbejdsdokumentet indeholder en detaljeret beskrivelse af, hvordan domstolsordningen efter Kommissionens nuværende opfattelse skal udformes, indtil Kommissionen kan fremlægge et formelt forslag. Det primære sigte med det foreliggende arbejdsdokument på nuværende tidspunkt er at fremme drøftelserne i Rådet med henblik på at nå til generel politisk enighed om hovedbestanddelene i EF-patentsystemet. Arbejdsdokumentet vil også blive forelagt for Europa-Parlamentet og EF-Domstolen, eftersom begge institutioner i rette tid vil blive hørt om forslag herom fra Kommissionen. Kommissionen forbeholder sig ret til at ændre eller supplere forslagene i dette arbejdsdokument, hvis dette vil være hensigtsmæssigt på det tidspunkt, hvor Kommissionen kan fremlægge et formelt forslag til retsakt, der herefter vil blive underkastet de sædvanlige lovgivningsmæssige procedurer.

Domstolsordning

Som det fremgår af forslaget til forordning om EF-patenter, er Kommissionen af den opfattelse, at en central og specialiseret domstolsordning på EF-plan bedst sikrer retsenhed og en konsekvent retspraksis vedrørende EF-enhedspatentet. Det bør ikke kun meddeles efter ensartede regler, der er fastlagt i den europæiske patentkonvention, men bør også effektivt kunne håndhæves ved en EF-retsinstans, som træffer afgørelser af høj kvalitet under en hurtig og ensartet procedure med ringe omkostninger. En sådan ensartet procedure ved en EF-retsinstans vil give virksomhederne i hele Europa retssikkerhed og gøre det overflødigt at føre parallelle omkostnings- og tidskrævende retssager i forskellige medlemsstater.

De sager, som den specialiserede EF-retsinstans skal behandle, nemlig sager mellem private parter, falder ikke på nuværende tidspunkt inden for EF-Domstolens kompetenceområde. Det vil derfor være nødvendigt udtrykkeligt at tillægge Domstolen denne kompetence ved en separat rådsafgørelse, hvorefter medlemsstaterne i henhold til artikel 229A i Nice-traktaten vedtager disse bestemmelser i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

Det foreslås, at man sideløbende hermed anvender artikel 225A i Nice-traktaten, som giver hjemmel til at oprette særlige retsinstanser som første instans. En sådan instans, EF-Patentretten, knyttes til Retten i Første Instans, hvortil Patentrettens afgørelser kan appelleres.

Der skal kunne indbringes bestemte kategorier af sager for den specialiserede EF-retsinstans. I denne forbindelse er det vigtigt, at sager vedrørende krænkelse og gyldighed af et patent kan behandles samtidigt. En adskillelse af kompetencen til at påkende disse to typer sager vil stride mod retsplejehensyn og modvirke den effektivitet i EF-patentsystemet, der tilstræbes med denne forordning, idet de forhold, dommeren skal tage stilling til i begge tilfælde, stort set er de samme. Visse andre begrænsede kategorier af tvister og krav skal også kunne indbringes for den særlige instans. I alle sager, hvor den specialiserede EF-retsinstans har kompetence, herunder også for så vidt angår foreløbige foranstaltninger, bør den have enekompetence.

Derimod vil Den Europæiske Patentmyndigheds afgørelser, som er omfattet af en særlig efterprøvelsesordning inden for rammerne af den europæiske patentkonvention, ikke kunne efterprøves af den specialiserede EF-retsinstans. Ej heller vil den have kompetence til at efterprøve afgørelser truffet af Kommissionen om tvangslicenser i henhold til forordningen om EF-patenter. I henhold til de eksisterende traktatbestemmelser efterprøves sådanne afgørelser ved Retten i Første Instans.

Sammensætning

Dommerne i den særlige EF-patentretsinstans bør have tilstrækkelig erfaring inden for patenter. Instansen bør omfatte både retskyndige og teknisk kyndige medlemmer. En sag vil normalt blive behandlet af to retskyndige medlemmer og et teknisk kyndigt medlem. De teknisk kyndige medlemmer forventes at kunne dække de tekniske hovedområder fysik, kemi og mekanik og kan derfor ikke være i besiddelse af den mest avancerede sagkundskab inden for hvert eneste teknologiområde. Deres medvirken er dog af stor betydning, for at retsinstansen allerede fra sagens begyndelse kan koncentrere sig om de væsentlige tekniske spørgsmål. De teknisk kyndige medlemmer skal ikke gøre sagkyndiges bistand helt overflødig, men snarere bidrage til, at retsinstansen som helhed er i stand til hurtigt og præcist at forstå en sags tekniske aspekter, hvilket er relevant for en effektiv sagsbehandling og en retlig velfunderet afgørelse.

En anden mulighed for at udnytte faglig kundskab, som dog ikke er nærmere beskrevet i dette dokument, er at søge bistand fra assisterende referenter, der er omhandlet i statuten for Domstolen. Sådanne assisterende referenter, som er specialiseret inden for forskellige tekniske områder, vil kunne deltage i retsinstansens interne forhandlinger, og de rapporter, de måtte have udarbejdet, vil kunne forelægges parterne før sagens påbegyndelse, men de vil ikke have stemmeret. Instansen vil i sådanne tilfælde være sammensat af tre retskyndige medlemmer bistået af en assisterende referent.

I den første fase efter at systemet er trådt i kraft, forventes det, at der kun vil være behov for et begrænset antal dommere. For første instans er der foreslået en ordning med syv dommere, heraf fire retskyndige og tre teknisk kyndige medlemmer. De kan være fordelt på to sektioner hver med to retskyndige medlemmer og et teknisk kyndigt medlem. Med disse personaleressourcer vil første instans kunne forventes at behandle 120-150 sager om året. For appelinstansens vedkommende vil en afdeling af Retten i Første Instans, som er specialiseret i patentsager, være tilstrækkelig.

Struktur

Spørgsmålet om, hvilken struktur førsteinstansretten skal have, har givet anledning til langvarige drøftelser i Rådet. Som argumenter imod en central EF-retsinstans har man anført,

at det er vigtigt, at der ikke er for stor afstand til en sådan retsinstans, at den er til stede lokalt, og at den er tæt på brugerne.

Udgangspunktet i dette dokument er, at førsteinstansretten i det mindste i første omgang skal være en helt central instans. I den første tid, efter at EF-patentsystemet er trådt i kraft, vil der kun være forholdsvis få EF-patenter og endnu færre patentsager. Der vil derfor kun være brug for et begrænset antal dommere. Det er vigtigt, at disse dommere permanent arbejder sammen, for at der kan udvikles en fælles praksis i sagsbehandlingen og en konsekvent retspraksis. De udarbejder også førsteinstansrettens procesreglement.

Det bør ved hjælp af de bedst tilgængelige moderne teknologiske hjælpemidler sikres, at der er en enkel og direkte kommunikation mellem retten og parterne. EF-Patentretten bør om nødvendigt også kunne afholde mundtlige forhandlinger via videokonference. Dette forhindrer imidlertid ikke, at retten i konkrete tilfælde beslutter at afholde mundtlige forhandlinger i en anden medlemsstat, hvis dette måtte være mere hensigtsmæssigt end at afholde dem, hvor retten har hjemsted, eller via videokonference. En sådan beslutning kan dog kun træffes, hvis den pågældende medlemsstat for egen regning har stillet den nødvendige infrastruktur til rettens rådighed.

Det må forventes, at sagsmængden og dermed arbejdsbyrden i første instans efterhånden stiger. I sådanne tilfælde synes det derfor berettiget af hensyn til effektiviteten at oprette en eller flere regionale afdelinger i den medlemsstat, hvortil sagen har den største tilknytning. Sådanne regionale afdelinger vil være sektioner af den centrale EF-Patentret, hvoraf de vil være en integrerende del. Kommissionen finder det hensigtsmæssigt allerede på nuværende tidspunkt at overveje kriterierne for oprettelse af regionale afdelinger. Af hensyn til brugerne af EF-patentsystemet er det vigtigt at sikre, at oprettelsen af de regionale afdelinger ikke påbegyndes, før den centrale afdeling er velfungerende, og at den har en vis sagsmængde, som indebærer, at den har opbygget en konsekvent retspraksis. Dog bør den centrale afdelings arbejdsbyrde ikke være så omfattende, at den hæmmer dens virkemåde. Af disse grunde finder Kommissionen det hensigtsmæssigt, at knytte oprettelsen af regionale afdelinger til antallet af sager, der verserer for EF-Patentrettens centrale afdeling. En regional afdeling bør naturligvis kun oprettes, når afdelingen kan forventes at have en betydelig sagsmængde, navnlig for at sikre et højt niveau af sagkundskab og professionalisme. Den mest hensigtsmæssige placering af de regionale afdelinger bestemmes ud fra hjemstedet for de involverede parter i sagerne for den centrale afdeling.

Forekomsten af en eller flere regionale afdelinger ud over en central afdeling kræver af hensyn til effektiviteten, at der er fastlagt bestemmelser, som regulerer kompetencefordelingen mellem den centrale afdeling og de regionale afdelinger. Hovedreglen vil være, at kompetencen udøves af den centrale afdeling, medmindre det af særlige bestemmelser fremgår, at kompetencen udøves af en regional afdeling. De særlige bestemmelser bygger på principperne i den såkaldte Bruxelles-forordning (Rådets forordning 44/2001).

Kommissionen ønsker at understrege, at selv om der er tale om en vis decentralisering i kraft af oprettelsen af regionale afdelinger, bør disse være i besiddelse af og bibeholde samme grad af professionalisme som den centrale afdeling. Endnu vigtigere er det, at de er en integrerende del af samme centrale EF-retsinstans, som sikrer en konsekvent retspraksis, og at forordningen om EF-patenter fortolkes og anvendes på samme måde i hele Fællesskabet.

Bilaget til dette dokument indeholder tre hovedbestanddele:

I. Tildeling af kompetence til Domstolen

II. Oprettelse af en særlig retsinstans

III. Ændringer i statutten for Domstolen for så vidt angår Retten i Første Instans

Bilag: Bestanddelene i en domstolsordning for EF-patenter

INDHOLDSFORTEGNELSE

I.	Tildeling af kompetence til Domstolen (EF-traktatens artikel 229 A (Nice-traktaten)).....	8
II.	Oprettelse af en særlig retsinstans (EF-traktatens artikel 225 A (Nice-traktaten))....	10
III.	Ændringer i statuten for Domstolen for så vidt angår Retten i Første Instans.....	37

I. TILDELING AF KOMPETENCE TIL DOMSTOLEN (EF-TRAKTATENS ARTIKEL 229 A (NICE-TRAKTATEN))

EF-traktatens artikel 229 A (Nice-traktaten) giver hjemmel til ved en rådsafgørelse at tillægge Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende EF-patenter. Det hedder i artiklen:

"Med forbehold af denne traktats øvrige bestemmelser kan Rådet med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet vedtage bestemmelser med henblik på at tillægge Domstolen kompetence i et omfang, der fastsættes af Rådet, til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter vedtaget på grundlag af denne traktat, hvorved der indføres fællesskabsretlige industrielle ejendomsrettigheder. Rådet henstiller til medlemsstaterne at vedtage disse bestemmelser i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser."

En sådan rådsafgørelse vil kunne indeholde følgende bestemmelser.

Artikel 1

Kompetence i tvister vedrørende EF-patentet

Domstolen har enekompetence til at pådømme de sager og krav, som er omhandlet i artikel 30, stk. 1, i forordning (.../...) om EF-patenter, herunder anmodninger om foreløbige forholdsregler.

Bemærkninger:

I henhold til EF-traktatens artikel 229 A (Nice-traktaten) tillægges Domstolen ved denne artikel kompetence vedrørende EF-patenter. Ved en henvisning til artikel 30, stk. 1, i forordningen om EF-patenter fastlægges også omfanget af denne kompetence. Ved en sådan henvisning opnås der på den mest enkle måde sammenhæng mellem forordningen om EF-patenter og afgørelsen.

Ifølge forslaget har Domstolen enekompetence i sager om EF-patentets ugyldighed og om krænkelse af patentet, om anerkendelse af, at der ikke foreligger patentkrænkelse, om udnyttelse af opfindelsen eller offentliggørelsen af EF-patentansøgningen, om en ret på grundlag af tidligere udnyttelse af opfindelsen og om krav om anerkendelse af patentets ophør. Hvad angår ugyldighedssager er både særskilte sager med påstand om ugyldigkendelse og selvstændige modkrav omfattet. Kompetencen omfatter også erstatningssager og -krav.

Det fastslås desuden udtrykkeligt i bestemmelsen, at der også tillægges enekompetence med hensyn til foreløbige forholdsregler inden for det tildelte sagsområde. Dette synes nødvendigt, da foreløbige forholdsregler ikke udtrykkeligt er nævnt i artikel 30, stk. 1, i forslaget til forordning om EF-patenter. Dette tiltag er i overensstemmelse med det synspunkt, Kommissionen har givet udtryk for i forslaget til EF-patenter, hvorefter EF-retten bør have umiddelbare og hurtige procedurer. Tvangsfuldbyrdelse af beslutninger i medlemsstaterne sker efter bestemmelserne i EF-traktatens artikel 244 og 256. I modsætning hertil er det hensigtsmæssigt ikke at tildele medlemsstaternes retter konkurrerende beføjelser til at træffe afgørelse om foreløbige forholdsregler i sager, hvor EF-retten har kompetence til at træffe afgørelse om sagens realitet. Det er vigtigt så vidt muligt at forhindre enhver

uoverensstemmelse mellem foreløbige forholdsregler, truffet af nationale retter, og foreløbige forholdsregler, truffet af EF-retten

Artikel 2

Domstolsordningens opbygning

En tvist om EF-patenter behandles i første instans af en særlig retsinstans, der oprettes ved rådsafgørelse i henhold til EF-traktatens artikel 225 A. Retten i Første Instans er appelinstans.

Bemærkninger:

Denne bestemmelse vedrører den grundlæggende struktur for den EF-domstolsordning, der skal gælde for behandling af tvister om EF-patenter. EF-patentsagen skal behandles ved en særlig retsinstans som omhandlet i EF-traktatens artikel 225 A (Nice-traktaten). Retten i Første Instans er appelinstans. Henvisningen til EF-traktatens artikel 225 A (Nice-traktaten) synes hensigtsmæssig, for at medlemsstaterne kan give deres samtykke i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige bestemmelser til en EF-domstolsordning på dette område.

Artikel 3

Medlemsstaternes vedtagelse af rådsafgørelsen og rådsafgørelsens ikrafttræden

Rådet henstiller, at medlemsstaterne vedtager bestemmelserne i artikel 1 og 2 i denne afgørelse i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige bestemmelser. Afgørelsen træder i kraft den dag, hvor den sidste medlemsstat meddeler, at den tiltræder disse bestemmelser.

Bemærkninger:

Denne afgørelse kan først træde i kraft, når alle medlemsstaterne har meddelt, at de tiltræder den. Afgørelsens ikrafttræden er ikke afhængig af afgørelsen om oprettelse af domstolsordningen for EF-patenter, da den kun indeholder bestemmelser om at tillægge Fællesskabet kompetence samt almindelige bestemmelser om dens karakter. Denne kompetence skal udøves af Fællesskabet ved afgørelsen om oprettelse af domstolsordningen for EF-patenter. Det skal fremgå af afgørelsen, at den ikke træder i kraft, før medlemsstaterne har meddelt, at de tiltræder Rådets afgørelse i henhold til EF-traktatens artikel 229 A (Nice-traktaten).

II. OPRETTELSE AF EN SÆRLIG RETSINSTANS (EF-TRAKTATENS ARTIKEL 225 A (NICE-TRAKTATEN))

EF-traktatens artikel 225 A (Nice-traktaten) skal tjene som hjemmel til at oprette en første instans inden for domstolsordningen for EF-patenter. Det hedder i artiklen:

"Rådet kan med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Domstolen eller på begæring af Domstolen og efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen oprette særlige retsinstanser, der i første instans skal træffe afgørelse i visse arter af sager inden for særlige områder.

I afgørelsen om at oprette en særlig retsinstans fastsættes bestemmelserne om sammensætningen af denne samt omfanget af dens beføjelser.

De særlige retsinstansers afgørelser kan appelleres til Retten i Første Instans, dog kun for så vidt angår retsspørgsmål samt, hvis dette er fastsat i afgørelsen om oprettelse af den særlige retsinstans, spørgsmål vedrørende sagens faktiske omstændigheder.

Til medlemmer af de særlige retsinstanser vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som har de nødvendige kvalifikationer til at varetage retslige funktioner. De udnævnes af Rådet med enstemmighed.

De særlige retsinstanser fastsætter med Domstolens tiltrædelse deres procesreglement. Reglementet skal godkendes af Rådet med kvalificeret flertal.

Medmindre andet er fastsat i afgørelsen om oprettelse af den særlige retsinstans, finder denne traktats bestemmelser om Domstolen og bestemmelserne i Domstolens statut anvendelse på de særlige retsinstanser."

En rådsafgørelse i henhold til EF-traktatens artikel 225 A (Nice-traktaten) vil indeholde bestemmelser om

- EF-Patentrettens oprettelse, opbygning og kompetence (artikel 1-10)
- de bestemmelser om Domstolen i EF-traktaten, som finder anvendelse på EF-Patentretten (artikel 11)
- statuten for EF-Patentretten (artikel 12-27)
- ikrafttræden (artikel 28).

Artikel 1

Oprettelse af en EF-patentret

- (1) En særlig retsinstans, benævnt "EF-Patentretten", knyttes til De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans. EF-Patentretten har sæde samme sted som Retten i Første Instans.
- (2) EF-Patentretten består af en central afdeling og kan omfatte en eller flere regionale afdelinger, oprettet i henhold til artikel 5.

Bemærkninger:

Hjemlen til oprettelse af EF-Patentretten er EF-traktatens artikel 225 A (Nice-traktaten). I EF-traktatens artikel 220, stk. 2, (Nice-traktaten), hedder det, at særlige retsinstanser "knyttes til Retten i Første Instans"; i denne forbindelse anvendes samme fremgangsmåde som ved oprettelsen af Retten i Første Instans, som er knyttet til Domstolen. Bestemmelsen svarer til artikel 1 i Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans.

I stk. 2 fastlægges EF-Patentrettens opbygning. Den består af en central afdeling (artikel 4) og kan have en eller flere regionale afdelinger (artikel 5). Afdelingerne sættes i sektioner, som behandler og afgør en sag (artikel 13).

Artikel 2

EF-Patentrettens dommere og præsident

- (1) EF-Patentretten består af retskyndige og teknisk kyndige medlemmer, som udnævnes for et tidsrum på 6 år. Hvert tredje år finder en delvis nybesættelse af embederne sted. Afgående medlemmer kan genudnævnes. Umiddelbart efter at alle medlemmer af EF-Patentretten har aflagt ed, vælger formanden for Rådet ved lodtrækning de dommere, hvis embedsperiode skal udløbe efter de første tre år.
- (2) De retskyndige medlemmer skal have stor erfaring inden for patentretten. De teknisk kyndige medlemmer skal have stor erfaring på de pågældende tekniske områder og passende erfaring inden for patentretten. Medlemmerne udnævnes med enstemmighed ved en rådsafgørelse på grundlag af en kandidatliste, som er opstillet af en uafhængig udvælgelseskomité, der er nedsat af Rådet.
- (3) Dommerne vælger en af deres retskyndige medlemmer til præsident for EF-Patentretten for et tidsrum af 3 år. Denne kan genvælges. Den første præsident udnævnes for et tidsrum af tre år på samme måde som medlemmerne. Medlemsstaternes regeringer kan dog efter fælles aftale bestemme, at fremgangsmåden i første punktum skal finde anvendelse.

Bemærkninger:

Bestemmelserne er udformet på baggrund af artikel 2 i Rådets afgørelse 88/591 om oprettelse af Retten i Første Instans. Efter den fremgangsmåde, der valgtes i Nice vedrørende Retten i Første Instans, skal en sådan bestemmelse, som vedrører oprettelsen af EF-Patentretten, ikke medtages i dens statut.

Bestemmelserne i artikel 2, stk. 3, i Rådets afgørelse 88/591 om, at en dommer kan udpeges til at varetage hvervet som generaladvokat, synes ikke hensigtsmæssig for EF-Patentretten. Dels er disse bestemmelser kun sjældent blevet anvendt af Retten i Første Instans, dels synes hvervet som generaladvokat for EF-Patentretten ikke relevant, da denne ret vil bestå af specialiserede dommere.

Hvad angår artikel 2, stk. 5, i Rådets afgørelse 88/591 om privilegier og immuniteter for medlemmerne af Retten i Første Instans, vil artikel 12 indeholde bestemmelser om, at artikel 3 i statuten for Domstolen (Nice-traktaten) finder anvendelse på EF-Patentretten.

Det skal afgøres, om det er nødvendigt at henvise til artikel 6 i traktaten om oprettelse af et fælles Råd og en fælles Kommission for De Europæiske Fællesskaber, således som det er tilfældet for Retten i Første Instans i artikel 2, stk. 5, i Rådets afgørelse 88/591.

I stk. 1 fastlægges EF-Patentrettens særlige karakter med retskyndige og teknisk kyndige dommere. Ud over retskyndige medlemmer skal der også deltage teknisk kyndige medlemmer i forhandlingerne. Det er hensigten, at de teknisk kyndige medlemmer skal dække de tre grundlæggende teknologiske områder kemi, fysik og mekanik (jf. artikel 4 om den centrale afdeling). Det kan naturligvis ikke forventes, at de teknisk kyndige medlemmer har den højeste ekspertise på alle teknologiske delområder. Det er ikke hensigten, at de skal gøre anvendelsen af sagkyndige helt overflødig, men snarere at gøre det muligt for retten som helhed hurtigere og mere præcist at forstå sagens tekniske aspekter, hvilket er relevant for en effektiv sagsbehandling og for en retlig velfunderet afgørelse. Retten vil med deres bistand være bedre i stand til at forberede den mundtlige forhandling og til at stille relevante spørgsmål til parter eller sagkyndige. En embedsperiode på seks år som for dommerne i Retten i Første Instans i henhold til EF-traktatens artikel 225, stk. 3, synes hensigtsmæssig.

En delvis nybesættelse af embederne sikrer, at den sagkundskab, der er opbygget i retten, kan videregives fra erfarne dommere til de nyudnævnte dommere og således bidrage til en stabil retspraksis og retssikkerhed. Samme fremgangsmåde gælder for Domstolen, EF-traktatens artikel 223, stk. 2, (Nice-traktaten), og for Retten i Første Instans, EF-traktatens artikel 224, stk. 2, (Nice-traktaten), sammenholdt med artikel 12 i Rådets afgørelse 88/591. Da en sådan bestemmelse ikke er medtaget i EF-traktatens artikel 225 A (Nice-traktaten) for særlige retsinstanser, skal den medtages i afgørelsen om oprettelse af EF-Patentretten. Da den direkte vedrører et af de vigtigste kendetegn ved EF-Patentretten, synes det hensigtsmæssigt at medtage bestemmelserne i den del, der vedrører oprettelsen af retten, og ikke i statuten. Afgående dommere kan genudnævnes, hvilket også gælder for dommere i Retten i Første Instans.

For at få en cyklus, hvor EF-Patentretten på et givet tidspunkt kun delvis nybesættes, skal nogle af de første medlemmer have en kortere embedsperiode. En sådan bestemmelse findes i artikel 12 i Rådets afgørelse 88/591 hvad angår Retten i Første Instans.

Stk. 2 vedrører medlemmernes kvalifikationer. EF-traktatens artikel 225 A, stk. 4, (Nice-traktaten), hvori det fastsættes, at der vælges "personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som har de nødvendige kvalifikationer til at varetage retslige funktioner", kan betragtes som en generel bestemmelse, der skal kunne gælde for alle former for eventuelle retsinstanser. I stk. 2 fastlægges dette generelle krav for EF-Patentretten, som har en særlig karakter, både hvad angår retsområdet og det forhold, at retten skal have teknisk kyndige medlemmer. De retskyndige medlemmer skal have stor erfaring inden for patentretten. Dette er særlig vigtigt, da patentrettens specifikke karakter kræver stor erfaring for at få afbalancerede afgørelser. De teknisk kyndige medlemmer skal have stor erfaring på de relevante tekniske områder. Samtidig skal de også have en omfattende erfaring inden for patentretten. De teknisk kyndige medlemmer skal have en god forståelse for, hvilke tekniske aspekter der er relevante for en retlig velbegrundet afgørelse fra retten.

Det forhold, at dommerne udnævnes efter forslag fra en udvælgelseskomité, sikrer, at de krav, dommerne skal opfylde, overholdes. Da det ved valget af kandidaterne ikke drejer sig om en politisk afgørelse, men i vidt omfang om at finde de bedst kvalificerede dommere, synes det hensigtsmæssigt at overdrage det til en komité at opstille listen over mulige kandidater.

Stk. 3 vedrører præsidenten for EF-Patentretten. Da kun et retskyndigt medlem vil have de nødvendige kvalifikationer til at lede en domstol, synes det nødvendigt at indføre en begrænsning, således at kun retskyndige medlemmer kan vælges. Præsidentens embedsperiode er halvdelen af en dommers embedsperiode. 3. og 4. punktum svarer til artikel 11, stk. 1, i Rådets afgørelse 88/591.

Artikel 3

Særlige opgaver for EF-Patentrettens præsident

Præsidenten leder EF-Patentrettens judicielle virksomhed og dens administration.

Bemærkninger:

Denne bestemmelse er inspireret af artikel 8 i procesreglementerne for Domstolen og Retten i Første Instans og understreger de særlige opgaver, der er tillagt præsidenten for EF-Patentretten. Præsidenten leder EF-Patentrettens judicielle virksomhed og dens administration.

Ud over disse særlige opgaver er præsidenten formand for en af den centrale afdelings sektioner i henhold til artikel 13, stk. 1.

Artikel 4

Den centrale afdeling

EF-Patentrettens centrale afdeling har sæde samme sted som Retten i Første Instans og består af syv dommere, heraf fire retskyndige og tre teknisk kyndige medlemmer.

Bemærkninger:

Ved Retten i Første Instans i Luxembourg oprettes en central afdeling af EF-Patentretten med syv dommere. I første fase behandles alle sager af denne centrale afdeling af EF-Patentretten. Først i anden fase, når sagsmængden bliver større, oprettes der regionale afdelinger (artikel 5). Når den første regionale afdeling er oprettet, behandler den centrale og regionale afdeling sagerne efter bestemmelserne om udøvelsen af kompetencen (artikel 8).

Følgende overvejelser har ført til et antal på fire retskyndige og tre teknisk kyndige medlemmer. Da afdelingen sættes i sektioner bestående af to retskyndige medlemmer og et teknisk kyndigt medlem, kræves der fire retskyndige medlemmer for at oprette to sektioner. Hver sektion behandler sager inden for en række beslægtede teknologiske områder, således at hver sektion, afhængigt af hvilket teknologisk område der er tale om, altid sættes af et af de tre teknisk kyndige medlemmer. Tre teknisk kyndige medlemmer er nødvendigt for at dække de grundlæggende teknologiske områder, således at den nødvendige tekniske sagkundskab er repræsenteret inden for områderne kemi, fysik og mekanik. Et antal på to sektioner i den centrale afdeling synes hensigtsmæssigt til at klare sagsmængden i den centrale afdeling, dvs. højst 150 sager ifølge artikel 5. Hver sektion skal således behandle indtil 75 sager om året.

Artikel 5

Oprettelse af regionale afdelinger i medlemsstaterne

- (1) Hvis antallet af sager, der anlægges ved den centrale afdeling i et bestemt kalenderår overstiger 150 sager, oprettes der en regional afdeling af EF-Patentretten i den medlemsstat, hvor det største antal involverede parter i sagerne for den centrale afdeling er hjemmehørende.
- (2) Der oprettes yderligere en regional afdeling i en anden endnu ikke fastlagt medlemsstat efter kriterierne i første stykke, hver gang antallet af sager anlagt ved den centrale afdeling - efter oprettelsen af en ny regional afdeling - i et helt kalenderår igen overstiger 150 sager. Med henblik herpå medregnes kun parterne i de sager, der er anlagt efter det kalenderår, som har ført til oprettelsen af den forudgående regionale afdeling.
- (3) To eller flere medlemsstater kan give Rådet meddelelse om, at de pågældende medlemsstater med henblik på oprettelsen af en regional afdeling tages i betragtning under ét. Hvad angår oprettelsen af en regional afdeling tages der kun hensyn til meddelelser, foretaget inden udgangen af det pågældende kalenderår. Meddelelsen skal indeholde de pågældende medlemsstaters aftale om, hvor den fælles regionale afdeling for disse medlemsstater skal oprettes.
- (4) Beslutning om at gennemføre bestemmelserne i stk. 1-3 træffes af Rådet med kvalificeret flertal på anmodning af EF-Patentretten, der fremsættes efter aftale med EF-Domstolen og efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen.
- (5) Når en regional afdeling er oprettet i henhold til loven, offentliggør EF-Domstolen i De Europæiske Fællesskabers Tidende en meddelelse herom samt den dato, hvor den regionale afdeling påbegynder sin virksomhed.

Bemærkninger:

Det bør bemærkes, at artikel 24 giver mulighed for, at den centrale afdeling afholder forhandlingerne eller en del heraf i en medlemsstat. Når et betydeligt antal sager imidlertid er koncentreret i et bestemt område af Fællesskabet, behandles en sag mest hensigtsmæssigt af en afdeling, som permanent er beliggende i dette område. Med henblik på en senere fase med et stigende antal patentsager giver denne bestemmelse derfor hjemmel til at oprette en eller flere regionale afdelinger af EF-Patentretten til behandling af patentsager i første instans. Kriteriet for, hvornår en første regional afdeling oprettes, er, at antallet af nyanlagte sager ved EF-Patentretten i et kalenderår overstiger 150 sager. Efter oprettelsen af den første regionale afdeling vil denne afdeling behandle et betydeligt antal sager selv og således nedbringe sagsmængden i den centrale afdeling de følgende år. Spørgsmålet om, hvor den regionale afdeling skal oprettes, afgøres efter antallet af patentsager og hermed behovet for en regional afdeling. Den regionale afdeling oprettes i den medlemsstat, hvortil det største antal EF-patentsager kan henføres på grundlag af parterne i sager for den centrale afdeling. Med henblik herpå beregnes det samlede antal parter i sagerne, og de henføres til medlemsstaterne, alt efter hvor parterne er hjemmehørende. Hvis der er flere parter i en enkelt sag, medregnes alle disse parters hjemsted. Den regionale afdeling oprettes i den medlemsstat, der har det største antal parter ved udgangen af det pågældende kalenderår.

Ifølge stk. 2 skal der oprettes yderligere regionale afdelinger, hver gang antallet af sager, der anlægges ved den centrale afdeling, i et kalenderår igen overstiger 150. Efterfølgende regionale afdelinger oprettes i "en anden medlemsstat", hvilket indebærer, at der i en medlemsstat kun kan oprettes én regional afdeling. Spørgsmålet om, i hvilken medlemsstat en efterfølgende regional afdeling skal oprettes, afgøres igen på grundlag af hjemstedet for parterne i sager, der er indbragt for den centrale afdeling. Med oprettelsen af en regional afdeling påbegyndes en ny beregning af antallet af parter. Der tages kun hensyn til antallet af parter i sager, der anlægges efter det kalenderår, som har ført til oprettelse af den forudgående regionale afdeling. Spørgsmålet om, hvor der synes at være behov for yderligere decentralisering, kan kun afgøres på baggrund af de sager, der stadig behandles centralt, efter at kriterierne for oprettelsen af den forudgående regionale afdeling er opfyldt.

Ifølge stk. 3 kan to eller flere medlemsstater gå sammen om at oprette en regional afdeling. Måske opfylder et land alene ikke de krav, der begrunder oprettelsen af en regional afdeling, hvorimod to eller tre lande i fællesskab vil gøre det.

Stk. 4 indeholder bestemmelser om proceduren for oprettelse af regionale afdelinger. Mens stk. 1-3 i denne artikel indeholder alle de relevante kriterier for at oprette regionale afdelinger, bestemmes det i dette stykke, at der skal udstedes yderligere rådsafgørelser om den konkrete gennemførelse. Foranstaltningerne, som vedtages af Rådet, vil navnlig vedrøre udnævnelse af dommere og justitssekretærer og andre spørgsmål i forbindelse med EU-budgettet, f.eks. erhvervelse af bygninger og udstyr.

Stk. 5 indeholder bestemmelser om offentliggørelse af en meddelelse fra EF-Domstolen om den dato, hvor en regional afdeling påbegynder sin virksomhed.

Artikel 6

Dommere i regionale afdelinger

Retskyndige og teknisk kyndige medlemmer udpeges til en regional afdeling af EF-Patentretten for hele deres embedsperiode af præsidenten for EF-Patentretten. Antallet af dommere, der udpeges til en regional afdeling, afhænger af sagsmængden.

Bemærkninger:

Der oprettes kun regionale afdelinger, hvor en stor sagsmængde gør det berettiget. Er dette tilfældet, skal den regionale afdeling naturligvis have tilstrækkelige midler til at kunne arbejde effektivt. For at sikre dette, er det vigtigt, at dommerne permanent arbejder sammen. De retskyndige og teknisk kyndige medlemmer skal udpeges til afdelingen for hele deres embedsperiode.

De regionale afdelinger skal behandle alle de sager, der anlægges ved dem, efter de relevante regler om udøvelse af kompetence. Hver regional afdeling skal have mindst to retskyndige medlemmer og tre teknisk kyndige medlemmer, der dækker de tre teknologiske områder kemi, fysik og mekanik. Det er dog ikke muligt at forudsige antallet af sager for de regionale afdelinger. Der er derfor ikke fastlagt et nøjagtigt antal dommere, men kun opstillet det princip, at antallet af dommere ved en regional afdeling afhænger af sagsmængden.

Artikel 7

Kompetence

EF-Patentretten har enekompetence til i første instans at træffe afgørelse i sager om anvendelsen af forordningen om EF-patenter, i det omfang denne kompetence er tillagt Domstolen ved afgørelsens artikel 1 om tildeling af kompetence til Domstolen.

Bemærkninger:

Ved denne artikel får EF-Patentretten enekompetence til i første instans at træffe afgørelse i EF-patentsager. Omfanget af kompetencen fastlægges ved en henvisning til afgørelsens artikel 1 om tildeling af kompetence til Domstolen (EF-traktatens artikel 229 A (Nice-traktaten)). EF-Patentretten vil således få kompetence (og kan anvende foreløbige foranstaltninger) vedrørende EF-patentets gyldighed og vedrørende krænkelse af patentet, sager om udnyttelse af opfindelsen efter offentliggørelsen af EF-patentansøgningen, om en ret på grundlag af en tidligere udnyttelse af patentet samt om en begæring om begrænsning og om anerkendelse af EF-patentets ophør.

Artikel 8

Udøvelse af kompetence

- (1) EF-Patentrettens centrale afdeling udøver sin kompetence med forbehold af bestemmelserne i de følgende stykker.
- (2) En regional afdeling af EF-Patentretten har kompetence til at afgøre sager anlagt mod en sagsøgt, der er hjemmehørende i den medlemsstat, hvor afdelingen er beliggende. En sag anlagt mod to eller flere sagsøgte, der er hjemmehørende i forskellige medlemsstater, indbringes dog for EF-Patentrettens centrale afdeling.
- (3) Krænkelssager kan også indbringes for den regionale afdeling, der er oprettet i den medlemsstat, hvor skadetilføjelsen er foregået. I dette tilfælde har den regionale afdeling også kompetence til at træffe afgørelse mellem de samme parter om parallelle tilfælde af påstået krænkelse i andre medlemsstater.
- (4) En afdeling, som ikke har kompetence til at påkende sagen i henhold til denne artikel, har kompetence hertil, hvis
  - (a) sagen drejer sig om et selvstændigt modkrav, som udspringer af samme forhold, som hovedkravet støttes på, eller
  - (b) sagsøgte giver møde for denne afdeling, medmindre der er givet møde for at bestride denne afdelings kompetence.
- (5) På anmodning af en medlemsstat, hvor der ikke er oprettet en regional afdeling, og efter et tilsvarende forslag, der er fremsat af EF-Patentretten efter aftale med EF-Domstolen og efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen, træffer Rådet med kvalificeret flertal afgørelse om, at en allerede oprettet regional afdelings kompetence med henblik på denne artikel udvides til også at omfatte denne medlemsstat.

Bemærkninger:

EF-Patentretten har kompetence til at påkende sager om EF-patentet i første instans, uanset om den centrale afdeling eller en regional afdeling træffer afgørelse i sagen. Der er ikke desto mindre behov for nogle regler for at tillægge enten den centrale eller den regionale afdeling kompetencen. Denne artikel forudsætter, at der enten anlægges sag direkte ved den centrale afdeling eller ved en regional afdeling. En effektiv sagsbehandling i almindelighed og behovet for hurtige foreløbige forholdsregler i særdeleshed udelukker regler, som gør det obligatorisk at indgive stævning til den centrale afdeling, som herefter i det konkrete tilfælde henviser sagen til en af de regionale afdelinger. Rettighedshavernes tillid til systemet kan desuden kun sikres, hvis parterne i en sag kan forlade sig på klare kompetenceregler, så de ved, hvor de skal anlægge sag og forberede deres forsvar.

I stk. 1 fastslås det, at EF-Patentrettens centrale afdeling har kompetencen, medmindre andet bestemmes i de følgende stykker.

Hvis der er oprettet en regional afdeling, udøves kompetencen hvad angår sagsøgte, der er hjemmehørende i denne medlemsstat, ifølge stk. 2 af den pågældende regionale afdeling og ikke af EF-Patentrettens centrale afdeling (jf. princippet i artikel 2 i forordning (EF) nr. 44/2001). Hvis der er oprettet en regional afdeling i medlemsstat X, indbringes patentkrænkelsessager mod sagsøgte, som påstås at have krænket patentet, og som er hjemmehørende i X, samt sager om ugyldigkendelse mod rettighedshavere, der er hjemmehørende i denne medlemsstat, for denne regionale afdeling. Hvis der imidlertid anlægges sag mod mere end én sagsøgt, og sagsøgte er hjemmehørende i forskellige medlemsstater, har den centrale afdeling kompetencen.

I stk. 3 angives endnu en grund til, at en regional afdeling udøver kompetencen. I tilfælde af en patentkrænkelser kan sagsøger også indbringe sagen for den regionale afdeling, hvor skadetilføjelsen er foregået. Samme princip findes i artikel 5, stk. 3, i forordning (EF) nr. 44/2001. Mens bestemmelsen i denne forordning ikke kun vedrører det sted, hvor skadetilføjelsen "er foregået", men også det sted, hvor skadetilføjelsen "vil kunne foregå", er sidstnævnte led ikke medtaget, da sager om en truende krænkelse af et EF-patent ikke er omfattet, jf. artikel 30, stk. 2, i udkastet til forordning om EF-patenter.

Når den regionale afdeling udøver kompetencen med den begrundelse, at krænkelsen er foregået i den medlemsstat, hvor afdelingen er beliggende, skal den ikke kun behandle denne krænkelse. Den bør også have kompetencen til at træffe afgørelse mellem samme parter om parallelle krænkelsestilfælde, der er foregået i andre medlemsstater, hvis sagsøger anlægger en sådan sag. Dette synes nødvendigt på grund af EF-patentets karakter af et enhedspatent og for at sikre en effektiv sagsbehandling, idet man undgår to eller flere sager af samme art.

Stk. 4 indeholder to yderligere grunde til udøvelse af kompetence.

I litra a) fastsættes det, at en afdeling, som ikke allerede har kompetence til at afgøre sagen i henhold til de forudgående stykker, får kompetencen, hvis der er tale om et selvstændigt modkrav i en sag, som retmæssigt er anlagt ved den pågældende afdeling. Formålet er, at en sag mellem parterne skal afgøres under ét så hurtigt som muligt uden at bringe de garantier, som kompetencereglerne giver en part, i fare. Hvis en afdeling allerede behandler en bestemt sag, bør den også træffe afgørelse om andre krav, som vedrører denne sag, selv om afdelingen ikke ville have haft kompetence til at træffe afgørelse om kravet, hvis det var fremsat som et særskilt krav. Parterne skal under alle omstændigheder give møde for afdelingen for at fremføre deres sag, og den samme afdeling bør derfor træffe afgørelse om alle krav, der

vedrører den pågældende sag. En tilsvarende bestemmelse findes i artikel 6, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001. I forbindelse med en patentkrænkelse har denne bestemmelse særlig betydning i sager om ugyldigkendelse, som anlægges som selvstændigt modkrav af sagsøgte i krænkelsessager. Mens en særskilt sag om ugyldigkendelse skulle have været anlagt ved en central afdeling eller - hvis en sådan er oprettet - ved den regionale afdeling på det sted, hvor rettighedshaveren er hjemmehørende, vil en regional afdeling i den medlemsstat, hvor den, der hævdes at have krænket patentet, er hjemmehørende, have kompetencen til at afgøre en sag om ugyldigkendelse, anlagt som et selvstændigt modkrav.

I litra b) fastsættes det, at en afdeling får kompetencen, hvis sagsøgte giver møde for denne, jf. den tilsvarende bestemmelse i artikel 24 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001. Hvis kompetencen ikke bestrides, vil denne afdeling også kunne behandle sagen, og kompetencereglerne kan ikke på et senere stadium fremføres som en gyldig indsigelse.

I stk. 5 bestemmes det, at en allerede oprettet regional afdeling kan udøve kompetence for en anden medlemsstat, hvis denne medlemsstat ønsker det. Denne bestemmelse skal sikre, at medlemsstater, hvor der ikke er oprettet en regional afdeling, kan få adgang til en allerede oprettet regional afdeling i et naboland.

Yderligere bestemmelser om enten den centrale afdelings eller de regionale afdelingers udøvelse af EF-Patentrettens kompetence, som måtte vise sig nødvendige, kan optages i procesreglementet.

Artikel 9

Værnetingsaftaler

Uanset artikel 8 i denne del af arbejdsdokumentet har en bestemt afdeling kompetencen, hvis parterne i overensstemmelse med bestemmelserne i procesreglementet har aftalt, at den pågældende afdeling skal have kompetencen til at påkende allerede opståede tvister eller tvister i anledning af et bestemt retsforhold; medmindre parterne har aftalt andet, har denne afdeling enekompetence.

Bemærkninger:

Som fastsat i artikel 23 ff. i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 skal parterne under visse omstændigheder kunne indgå værnetingsaftaler. I kompetencereglerne tages der hensyn til legitime interesser hos parterne i EF-patentsager, og de finder anvendelse, medmindre parterne gyldigt aftaler et andet værneting, som er i begges interesse. Der skal kun kunne indgås værnetingsaftaler vedrørende tvister, som allerede er opstået, eller som måtte opstå i forbindelse med et bestemt retsforhold. Man vil på denne måde sikre, at begge parter kan vurdere følgerne af aftalen. Yderligere krav til en gyldig aftale, som f.eks. til en sådan aftales form, kan fastsættes i procesreglementet.

Artikel 10

Litispens og indbyrdes sammenhængende krav

- (1) Såfremt krav, der har samme genstand og hviler på samme grundlag, fremsættes mellem de samme parter for mere end én afdeling af EF-Patentretten, udsætter enhver anden afdeling end den, ved hvilken sagen først er anlagt, på embeds vegne sagen,

indtil kompetencen for den afdeling, hvor sagen først er anlagt, er fastslået. Er dette tilfældet, erklærer enhver anden afdeling end den afdeling, ved hvilken sagen først er anlagt, sig inkompetent til fordel for denne afdeling.

- (2) Såfremt sager vedrørende krav, som er indbyrdes sammenhængende, verserer for mere end en afdeling, kan enhver anden afdeling end den, ved hvilken sagen først er anlagt, udsætte sagen, indtil denne anden sag er afgjort, eller kan med bindende virkning henvise sagen til den afdeling, ved hvilken sagen først er anlagt. Ved indbyrdes sammenhængende krav forstås krav, der er så snævert forbundne, at det er ønskeligt at behandle og påkende dem samtidig for at undgå uforenelige afgørelser i tilfælde af, at kravene påkendes hver for sig.

Bemærkninger:

Denne artikel svarer til artikel 27 og 28 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 og indeholder bestemmelser om behandlingen af sager, der er anlagt ved mere end én afdeling.

Stk. 1 vedrører den situation, at sagen er anlagt ved to eller flere afdelinger af de samme parter om samme genstand og på samme grundlag. I dette tilfælde skal den afdeling, ved hvilken sagen sidst er anlagt, udsætte sagen og afvente, at den afdeling, ved hvilken sagen først er anlagt, bekræfter sin kompetence. Er dette tilfældet, erklærer den anden afdeling end den afdeling, ved hvilken sagen først er anlagt, sig inkompetent.

Stk. 2 vedrører den situation, at sager vedrørende indbyrdes sammenhængende krav verserer for forskellige afdelinger, og de er så snævert forbundne, at de for at undgå modstridende afgørelser ikke bør behandles uafhængigt af hinanden. I dette tilfælde kan en anden afdeling end den afdeling, ved hvilken sagen først er anlagt, udsætte sagen og afvente, at den afdeling, ved hvilken sagen først er anlagt, træffer afgørelse, eller den kan henvise sagen til denne afdeling.

Artikel 11

Anvendelse af EF-traktatens bestemmelser

- (1) Med forbehold af nedenstående bestemmelser finder EF-traktatens artikel 241, 243, 244 og 256 anvendelse på EF-Patentretten.
- (2) EF-Patentrettens kompetence med hensyn til at foreskrive de nødvendige foreløbige forholdsregler er ikke betinget af, at hovedsagen allerede verserer for den.

Bemærkninger:

Ifølge EF-traktatens artikel 225 A, stk. 6, (Nice-traktaten) finder EF-traktatens bestemmelser om Domstolen anvendelse på de særlige retsinstanser, medmindre andet er fastsat i afgørelsen om oprettelse af den særlige retsinstans. Det samme gælder for Retten i Første Instans ifølge EF-traktatens artikel 225, stk. 2.

Bestemmelserne svarer til artikel 4 i Rådets afgørelse 88/591, hvori de artikler i EF-traktaten, som finder anvendelse på Retten i Første Instans, opregnes. Det bør bemærkes, at de artikler i EF-traktaten, som finder anvendelse, ikke har samme betydning i forbindelse med patentsager mellem private parter som i sager, der for øjeblikket behandles af EF-Domstolen og Retten i Første Instans. Nogle af artiklerne indeholder imidlertid grundlæggende regler og beføjelser,

som også gælder for Patentretten. Til forskel fra Retten i Første Instans er kun de relevante artikler i EF-traktaten og ikke i EKSF- og Euratom-traktaterne anført. Dette synes tilstrækkeligt, da EF-Patentretten kun skal have kompetence i patentsager og derfor kun i henhold til EF-traktaten, mens Retten i Første Instans kan tillægges kompetence i henhold til alle tre traktater.

EF-traktatens artikel 229

Denne henvisning, der er medtaget i artikel 4 i Rådets afgørelse 88/591, er ikke medtaget i den tilsvarende opregning for EF-Patentretten. Den vedrører muligheden for at give Domstolen og Retten i Første Instans prøvelsesret over for Rådets og Europa-Parlamentets skønsmæssige afgørelser med henblik på at træffe tvangsforanstaltninger. Der synes ikke at være behov for en sådan bestemmelse i patentsager.

EF-traktatens artikel 231

EF-traktatens artikel 231, stk. 1, vedrører en EF-retsakts ugyldighed. Denne artikel finder ikke anvendelse på en patentsag, som er en sag mellem private parter, og sådanne sager er ikke omfattet. En kommissionsretsakt om meddelelse af tvangslicens eller nægtelse af at meddele en sådan henhører ikke under EF-Patentrettens kompetence. EF-traktatens artikel 231, stk. 2, vedrører det forhold, at Domstolen erklærer en forordning for ugyldig. EF-Patentretten har ikke selv beføjelse til at erklære bestemmelser i forordningen om EF-patenter ugyldige. Det bør imidlertid bemærkes, at parterne i henhold til artikel 241 for EF-Patentretten kan gøre gældende, at forordningen ikke kan finde anvendelse.

EF-traktatens artikel 233

Ifølge denne artikel har de fællesskabsorganer, fra hvilke en annulleret retsakt hidrører, pligt til at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger. Denne bestemmelse er ikke relevant for patentsager.

EF-traktatens artikel 241

Ifølge denne artikel kan private parter påberåbe sig de i EF-traktatens artikel 230, stk. 2, nævnte grunde og gøre gældende, at en forordning ikke kan finde anvendelse. Denne bestemmelse gælder for patentsager, da den gør det muligt for parterne i en patentsag indirekte at anfægte gyldigheden af relevante patentbestemmelser.

EF-traktatens artikel 242

I denne artikel opstilles den grundsætning, at indbringelse af klager ikke har opsættende virkning, men at Domstolen kan udsætte gennemførelsen af en retsakt. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, da sådanne retsakter ikke er genstand for en patentsag.

EF-traktatens artikel 243

I denne artikel opstilles den grundsætning, at Domstolen kan foreskrive de nødvendige foreløbige forholdsregler. Denne bestemmelse er også relevant for sager mellem private parter og bør derfor gælde for EF-Patentretten.

EF-traktatens artikel 244 og 256 vedrører fuldbyrdelsen af en dom efter reglerne i den medlemsstat, på hvis område den søges fuldbyrdet. Denne bestemmelse skal også finde anvendelse på afgørelser truffet af EF-Patentretten.

Ifølge EF-traktatens artikel 243 kan der kun træffes foreløbige forholdsregler, hvis der allerede er anlagt en hovedsag. I patentsager er det ofte vigtigt, at der træffes foreløbige forholdsregler, allerede før hovedsagen indbringes. Det er f.eks. tilfældet, hvis rettighedshaveren lider betydelig skade, hvis den pågældende skal vente med at anmode om en foreløbig forholdsregel, indtil han har indledt hovedsagen. I sådanne tilfælde skal EF-Patentretten kunne træffe de nødvendige forholdsregler. Ved denne bestemmelses stk. 2 udvides derfor muligheden for at træffe afgørelse om foreløbige forholdsregler tilsvarende.

Artikel 12

Dommere og justitssekretær

- (1) Artikel 2-7, artikel 13-15, artikel 17, stk. 1, 2 og 5, og artikel 18 i statuttens for Domstolen finder anvendelse på EF-Patentretten og dens medlemmer. Den i artikel 2 omhandlede ed aflægges for Domstolen, som også træffer de i artikel 3, 4 og 6 omhandlede afgørelser, efter at Retten i Første Instans og EF-Patentretten er blevet hørt.
- (2) EF-Patentretten udpeger justitssekretærene for den centrale afdeling og for hver regional afdeling og fastsætter reglerne for deres virksomhed. Artikel 3, stk. 4, samt artikel 10, 11 og 14 finder tilsvarende anvendelse på EF-Patentrettens justitssekretærer.

Bemærkninger:

Bestemmelserne svarer til statuttens artikel 47, hvorefter bestemmelserne om Domstolen finder anvendelse på Retten i Første Instans. Med hensyn til EF-Patentretten er følgende ændringer nødvendige:

Henvisningen til statuttens artikel 8, hvorefter statuttens artikel 2-7 finder anvendelse på generaladvokaterne, er ikke medtaget i bestemmelserne vedrørende EF-Patentretten. EF-Patentretten skal ikke have en generaladvokat. I patentsager spiller kun førstegeneraladvokaten en rolle. Førstegeneraladvokaten kan i henhold til statuttens artikel 62 foreslå, at den afgørelse, der er truffet af Retten i Første Instans efter en appel af en afgørelse truffet af EF-Patentretten, underkastes fornyet prøvelse. Førstegeneraladvokaten er omfattet af bestemmelserne om Retten i Første Instans (artikel 47 og 62).

Statuttens artikel 13, hvorefter Rådet kan tillade udnævnelsen af assisterende referenter, finder ligeledes anvendelse. Med hjemmel i denne bestemmelse kan afdelingerne få hjælp til at klare sagsmængden og til uddannelse af dommere, som endnu ikke har tilstrækkelig erfaring, hvilket er særlig vigtigt inden for patentretten, hvor der kræves en meget større erfaring end på andre retsområder.

I statuttens artikel 17 skal kun stk. 1, 2 og 5 finde anvendelse. EF-Patentretten skal ikke træffe afgørelse i en stor afdeling (statuttens artikel 17, stk. 3) og i plenum (statuttens artikel 17, stk. 4). Hvis det foreskrives i procesreglementet, jf. artikel 13, stk. 2, at retten sættes i udvidet sammensætning, skal der også være bestemmelser om, hvornår retten er beslutningsdygtig.

Ifølge stk. 2, første punktum, skal EF-Patentrettens centrale afdeling og hver regional afdeling have en justitssekretær, som er uafhængig af Retten i Første Instans. Dette synes hensigtsmæssigt, da EF-Patentretten skal behandle en helt anden type sager, da sagsmængden vil gøre en sådan foranstaltning berettiget, og da de regionale afdelinger efter sagens natur vil

befinde sig i så stor afstand, at en central justitssekretær ikke effektivt kan behandle sagerne. Der er behov for et retsgrundlag til udnævnelse af justitssekretæren og til fastsættelse af bestemmelserne om dennes virksomhed. Til forskel fra Domstolen (EF-traktatens artikel 223, stk. 5, (Nice-traktaten)) og Retten i Første Instans (EF-traktatens artikel 224, stk. 4, (Nice-traktaten)) indeholder EF-traktaten ingen bestemmelser herom for den særlige retsinstans.

Ifølge stk. 2, andet punktum, finder bestemmelserne i statuttens for Domstolen anvendelse på EF-Patentrettens justitssekretærer, ligesom det er tilfældet for justitssekretæren i Retten i Første Instans (statuttens artikel 47, stk. 2).

Artikel 13

Afdelingernes sammensætning og sagsfordeling

- (1) EF-Patentrettens afdelinger sættes i form af sektioner bestående af tre dommere, heraf to retskyndige medlemmer og et teknisk kyndigt medlem. Præsidenten for EF-Patentretten er formand for en af den centrale afdelings sektioner. Formændene for de øvrige sektioner vælges af dommerne i den afdeling, hvorunder sektionen hører, blandt de retskyndige medlemmer for et tidsrum af tre år. De kan genvælges.
- (2) Det kan i procesreglementet fastsættes, at EF-Patentretten i visse sager sættes i udvidet eller begrænset sammensætning. Procesreglementet skal indeholde bestemmelser om, hvornår sammensætningen er beslutningsdygtig.
- (3) Sagsfordelingen mellem sektionerne fastsættes i procesreglementet.

Bemærkninger:

Efter de ændringer, der er truffet beslutning om i Nice, reguleres sammensætningen af afdelingerne i Retten i Første Instans ikke længere i Rådets afgørelse 88/591, men derimod i statuttens artikel 50 (Nice-traktaten). Samme fremgangsmåde bør gælde for EF-Patentretten.

I praksis skal sagerne behandles af underafdelinger af EF-Patentrettens afdelinger, de såkaldte "sektioner". I patentsager synes en normal sammensætning i en sektion bestående af tre dommere, to retskyndige medlemmer og et teknisk kyndigt medlem at være hensigtsmæssigt. Formanden for sektionen skal altid være et retskyndigt medlem af Patentretten, som har de nødvendige kvalifikationer til at lede behandlingen af retssagen. Generelt vil det andet retskyndige medlem være refererende dommer bistået af det teknisk kyndige medlem i tekniske spørgsmål. I tilfælde, hvor sagen i det væsentlige vedrører tekniske spørgsmål, kan det teknisk kyndige medlem være refererende dommer bistået af det retskyndige medlem. Formanden for sektionen afgør dette spørgsmål fra sag til sag. Et af de tre teknisk kyndige medlemmer skal altid deltage i forhandlingerne. De vælges fra sag til sag, alt efter hvilket teknisk område sagen drejer sig om.

Præsidenten for EF-Patentretten er automatisk formand for en af den centrale afdelings sektioner. De øvrige formænd for sektionerne vælges af de dommere, der er udpeget til den afdeling, hvortil denne sektion hører, blandt deres retskyndige medlemmer. I betragtning af at en sektionsformands embedsperiode udgør halvdelen af dommernes embedsperiode, vil der kunne dannes den praksis, at en erfaren dommer i anden halvdel af sin embedsperiode er formand for sektionen, mens det retskyndige medlem i første halvdel af sin embedsperiode er andet retskyndige medlem af sektionen.

Der vil i nogle sager være behov for at fravige sektionens normale sammensætning. En udvidet sammensætning kan f.eks. være hensigtsmæssig i sager, der vedrører grundlæggende retsspørgsmål, eller hvis en sektion har en anden retlig opfattelse end en anden sektion. En sammensætning med færre dommere kan eventuelt overvejes i forbindelse med foreløbige forholdsregler eller i enkle sager. Kravene til en sådan særlig sammensætning skal fastsættes i procesreglementet for at få den nødvendige fleksibilitet. Jf. også de tilsvarende bestemmelser vedrørende Retten i Første Instans i statuttens artikel 50.

I procesreglementet skal der fastsættes nærmere regler om, hvornår en reduceret eller udvidet sektion er beslutningsdygtig. Standardbestemmelsen i statuttens artikel 17, stk. 3, (den store afdeling) og stk. 4 (plenum) finder ikke anvendelse på EF-Patentretten.

I procesreglementet fastsættes reglerne om sagsfordelingen mellem sektionerne, ligesom det er tilfældet i statuttens artikel 50, stk. 2, for afdelingerne i Retten i Første Instans. Det giver mulighed for i vidt omfang at fordele sagerne på de forskellige sektioner på grundlag af, hvilket teknologisk område der er tale om. Dette vil udvide sektionens sagkundskab, da sektionernes medlemmer vil få en vis sagkundskab på de pågældende tekniske områder.

Artikel 14

Aftale om arbejde, der udføres af de ansatte

Domstolens præsident, præsidenten for Retten i Første Instans og præsidenterne for de særlige retsinstanser fastsætter efter fælles aftale regler, hvorefter tjenestemænd og øvrige ansatte ved Domstolen skal kunne gøre tjeneste ved EF-Patentretten med henblik på udøvelsen af dennes virksomhed. Visse tjenestemænd eller øvrige ansatte er undergivet EF-Patentrettens justitssekretærer under tilsyn af EF-Patentrettens præsident.

Bemærkninger:

Artiklen svarer til statuttens artikel 52.

Artikel 15

Rettergangsmåden ved EF-Patentretten

- (1) Medmindre andet følger af artikel 16-27, reguleres rettergangsmåden ved EF-Patentretten af afsnit III i Domstolens statut.
- (2) I nødvendigt omfang præciseres og udfyldes disse regler i rettens procesreglement. Procesreglementet kan fravige artikel 40, stk. 4, og artikel 41 i statuten for Domstolen for at tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for sager på patentområdet.

Bemærkninger til denne artikel:

Bestemmelserne svarer til statuttens artikel 53 vedrørende Retten i Første Instans.

Nogle af de mest grundlæggende aspekter af rettergangsmåden er fastlagt i statuttens afsnit III. Gennem en henvisning finder disse bestemmelser anvendelse på Retten i Første Instans og skal også finde anvendelse på EF-Patentretten med de nødvendige ændringer. Ved den valgte

fremgangsmåde forsøger man at begrænse ændringerne i statuttens afsnit III til det, der er absolut nødvendigt på grund af patentsagernes særlige karakter.

Det synes ikke for øjeblikket nødvendigt at fravige statuttens artikel 40, stk. 4, om omfanget af intervention; den bestemmelse, som giver bemyndigelse hertil, er dog uændret.

Statuttens artikel 41 om hovedreglerne for afsigelse af en udeblivelsesdom bør tilpasses på følgende punkter, men man fandt, at det kunne ske i procesreglementet ved hjælp af denne bemyndigelse. Det bør f.eks. også være muligt at afsige en udeblivelsesdom over sagsøger, hvis denne ikke møder under forhandlingerne, over sagsøgte, hvis denne ikke møder under forhandlingerne og altid kun i det tilfælde, hvor den anden parts redegørelse for sagens omstændigheder gør det berettiget.

Statuttens artikel 53, stk. 3, som vedrører generaladvokaten, er ikke medtaget i denne artikel, da EF-Patentretten ikke vil få generaladvokater.

Bemærkninger til bestemmelserne i afsnit III i Domstolens statut:

Artikel 19 om repræsentation er udfærdiget med henblik på retssager for Domstolen, og der lægges derfor særlig vægt på denne type sager; bestemmelserne kan dog også anvendes i patentsager. De første to stykker, som vedrører medlemsstaternes og Fællesskabets repræsentation, vil kun spille en marginal rolle i patentsager, dvs. i de få sager, hvor medlemsstaterne er patenthavere, samt i sager om ugyldigkendelse.

Den centrale bestemmelse er artikel 19, stk. 3, hvorefter parterne skal repræsenteres af en advokat. En nødvendig ændring med hensyn til patentsager vedrører patentrådgiveres rolle i sager ved EF-Patentretten (jf. artikel 17 i denne afgørelse).

Artikel 20 vedrører sagens to stadier, et skriftligt og et mundtligt, samt deres hovedindhold. Med hensyn til mindre tilpasninger henvises der til artikel 18 i denne afgørelse.

Artikel 21

Artikel 21, stk. 1, vedrører stævningens indhold. Det synes ikke nødvendigt at foretage ændringer, selv om udtrykket "written application" (indledende processkrift) egentlig ikke er det mest hensigtsmæssige ved sager mellem private parter. Mangler ved stævningens indhold, f.eks. sagsøgtes adresse, bør reguleres i procesreglementet.

Artikel 21, stk. 2, som vedrører det forhold, at en retsakt, truffet af en fællesskabsinstitution, begæres kendt ugyldig, forekommer ikke at være relevant for patentsager. Sager vedrørende en tvangslicens, som eventuelt kan henhøre under denne bestemmelse, anlægges ikke ved EF-Patentretten. Denne bestemmelse bør derfor ikke finde anvendelse (jf. artikel 16 i denne afgørelse).

Artikel 22 og 23, som drejer sig om søgsmål vedrørende afgørelser, der er truffet af Voldgiftsudvalget i henhold til Euratom-traktaten, samt præjudicielle spørgsmål ved Domstolen, finder ikke anvendelse (jf. artikel 16 i denne afgørelse).

Ifølge artikel 24 skal parterne fremlægge de dokumenter og meddele de oplysninger (stk. 1), og institutionerne skal meddele de oplysninger (stk. 2), som Domstolen finder nødvendige. Stk. 1 finder i princippet også anvendelse på sager mellem private parter, og stk. 2 er udtryk for en generel forpligtelse for medlemsstaterne og fællesskabsinstitutionerne til at meddele de nødvendige oplysninger. Begge stykker finder anvendelse på patentsager.

Artikel 25-30 indeholder bestemmelser om bevisførelse, sagkyndig undersøgelse og vidner, som også kan finde anvendelse på patentsager.

I artikel 31 opstilles grundsætningen om, at retsmøderne er offentlige, og at Domstolen af vigtige grunde kan træffe anden bestemmelse.

Ifølge artikel 32 kan Domstolen under retsforhandlingerne afhøre de sagkyndige, vidnerne og parterne.

Andet punktum "... [parterne] kan dog kun forhandle mundtligt gennem deres rettergangsfuldmægtige" er noget uklart. Hvis det betyder, at selv ikke Domstolen, hvis den måtte ønske det, kan tale direkte med parterne, er bestemmelsen uegnet til retssager, hvor der i nogle tilfælde er behov for at stille direkte spørgsmål til parterne. På den anden side kan bestemmelsen også fortolkes på en sådan måde, at den er forenelig med sager mellem private parter, dvs. at parterne ikke på eget initiativ kan henvende sig direkte til retten. Hvis bestemmelsen fortolkes på sidstnævnte måde, kræves der ingen ændringer med hensyn til sager i EF-Patentretten.

Artikel 33, hvori det bestemmes, at der om hvert retsmøde føres en retsbog, der underskrives af præsidenten og justitssekretæren, er en bestemmelse, der også bør finde anvendelse på patentsager.

I artikel 34 bestemmes det, at retslisten fastlægges af præsidenten.

I artikel 35 hedder der, at Domstolens rådslagninger og afstemninger er og forbliver hemmelige.

Artikel 36 indeholder to grundelementer i dommene: de skal begrundes, og de skal angive navnene på de dommere, der har medvirket ved afgørelsen.

I artikel 37 fastslås det, at dommene underskrives af præsidenten og justitssekretæren.

Denne bestemmelse kan anvendes uændret ud fra den betragtning, at der kun bør foretages absolut nødvendige ændringer. Det bør imidlertid overvejes, om ikke dommene bør underskrives af alle de dommere, som har deltaget i forhandlingerne, og som dermed har ansvaret for afgørelsen. Deres underskrift vil være bevis på, at dommens endelige formulering afspejler rettens afgørelse. Justitssekretæren kan eventuelt i stedet for at underskrive den originale dom underskrive de bekræftede genparter af den originale dom.

I artikel 38 fastlægges den grundsætning, at Domstolen træffer afgørelse om sagsomkostningerne.

Artikel 39 vedrører udsættelse og foreløbige forholdsregler og kan i princippet anvendes på EF-Patentretten. Det vil imidlertid ikke være EF-Patentrettens præsident, som træffer beslutning om sådanne foranstaltninger, men derimod den kompetente dommer som fastsat i procesreglementet. Desuden træffer EF-Patentretten ikke beslutning om udsættelse i henhold til EF-traktatens artikel 242 eller Euratom-traktatens artikel 157. Til forskel fra artikel 4 i Rådets afgørelse 88/591 om oprettelse af Retten i Første Instans henvises der i artikel 11 i denne afgørelse ikke til disse bestemmelser i traktaten, da patentsagens genstand ikke kan være et krav om udsættelse af gennemførelsen af en fællesskabsforanstaltning. Med hensyn til ændringer af artikel 39 henvises der til artikel 19 i denne afgørelse.

Artikel 40 vedrører den ret medlemsstaterne, Fællesskaberne, EØS- og EFTA-staterne samt andre, der godtgør at have en berettiget interesse i afgørelsen af en retssag, har til at indtræde i sagen.

Staterne og Fællesskabet (stk. 1 og 3) vil ikke have noget stort behov for at indtræde i sager mellem private parter. Der kan dog f.eks. være behov herfor i forbindelse med en krænkelsessag, hvor rettighedshaveren påstår, at vilkårene i forbindelse med en tvangslicens ikke er opfyldt, og licenshaveren således påstås at krænke patentet.

Private tredjeparters indtræden (stk. 2) kan have en vis betydning i patentsager.

Artikel 41 vedrører enkelte punkter i forbindelse med en udeblivelsesdom. Ændringer synes nødvendige, for at artiklen kan anvendes på patentsager. Ændringerne kan imidlertid foretages i procesreglementet, hvilket artikel 15, stk. 2, udtrykkeligt giver mulighed for.

I henhold til artikel 42 kan medlemsstaterne, Fællesskabets institutioner og alle andre fysiske eller juridiske personer rejse tredjemandsindsigelse mod en dom i en sag, i hvilken de ikke er blevet tilvarslet, hvis dommen gør indgreb i deres rettigheder. Der er ikke behov for en sådan type tredjemandsindsigelse i patentsager, jf. artikel 16 i denne afgørelse.

I artikel 43 fastslås det, at Domstolen træffer afgørelse i tilfælde, hvor der opstår tvivl om betydningen og rækkevidden af en dom.

Artikel 44 vedrører de særlige bestemmelser om genoptagelse af en sag. Med hensyn til de nødvendige ændringer henvises der til artikel 20 i denne afgørelse.

Artikel 45 vedrører frister.

Stk. 1, hvori det fastslås, at særlige frister, der tager hensyn til afstandene, fastsættes i procesreglementet, kan være problematisk. Det indebærer, at en part fra et afsidesliggende sted i Europa, får en længere frist til at opfylde visse pligter end en part, der er hjemmehørende nærmere Domstolen. I en tid med moderne kommunikationsmidler forekommer det stadig vanskeligere at begrunde, og det kan udgøre et brud på lighedsgroundsætningen ifølge artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

I stk. 2 bestemmes det, at overskridelse af fristerne ikke bevirker retstab, hvis overskridelsen skyldes omstændigheder, som ikke kunne forudses, eller *force majeure*.

Det følger af artikel 46, at erstatningssøgsmål mod Kommissionen skal indgives inden 5 år. I artiklen fastsættes desuden, hvorledes fristen afbrydes.

Artikel 16

Bestemmelser, der ikke finder anvendelse

Artikel 21, stk. 2, artikel 22, 23, 42 i statuttens for Domstolen finder ikke anvendelse.

Bemærkninger:

Statuttens artikel 21, stk. 2, der vedrører det forhold, at en retsakt, der er vedtaget af en fællesskabsinstitution, begæres kendt ugyldig, forekommer ikke at være relevant for en

patentsag. En sag om en tvangslicens, hvor denne bestemmelse eventuelt vil kunne anvendes, indbringes ikke for EF-Patentretten. Denne bestemmelse bør derfor ikke finde anvendelse.

Statuttens artikel 22 angår søgsmål vedrørende afgørelser truffet af Voldgiftsudvalget i henhold til Euratom-traktaten.

Statuttens artikel 23 vedrører præjudicielle spørgsmål ved EF-Domstolen.

Statuttens artikel 42 indeholder bestemmelser om tredjemandsindsigelse mod en dom, hvis den gør indgreb i tredjemands rettigheder, og hvis den pågældende ikke er blevet tilvarslet.

Der er ikke behov for en sådan form for tredjemandsindsigelse i patentsager, da grundsætningen i civile søgsmål er, at kun den tabende part i en given sag kan anfægte dommen. En dom har derfor kun virkning *inter partes* (mellem parterne). For så vidt som en sådan *inter partes*-dom har virkning for tredjemand, idet den kan danne præcedens, kan dommen ikke anfægtes. Det er f.eks. tilfældet i krænkelssager.

Forholdet kan være et andet, når sagen drejer sig om gyldighed, hvor dommen har virkning *erga omnes* (over for alle) og således f.eks. også kan berøre en licenshaver. Også i disse sager taler retssikkerhedsgrundsætningen imod tredjemandsindsigelse og opvejer en tredjeparts fordele ved en sådan indsigelse. I sådanne tilfælde skal rettighedshaveren og licenshaveren i deres indbyrdes kontraktforhold varetage licenshaverens interesser i tilfælde af en sag om ugyldighedskendelse.

En tredjepart kan stadig intervenere som omhandlet i statuttens artikel 40 til støtte for en af parternes påstande.

Statuttens artikel 42 bør følgelig ikke finde anvendelse i patentsager.

Artikel 17

Teknisk rådgiver

- (1) Hvad angår artikel 19 i statuten for Domstolen kan advokaten bistås af en teknisk rådgiver, som skal være en anerkendt fuldmægtig, som er opført på den liste, Den Europæiske Patentmyndighed fører. Den tekniske rådgiver skal have ret til at optræde under retsforhandlingerne på de vilkår, der fastsættes i procesreglementet.
- (2) Sådanne tekniske rådgivere skal have de i artikel 19, stk. 5, i statuten for Domstolen fastsatte rettigheder og immuniteter på de vilkår, der fastsættes i procesreglementet.

Bemærkninger:

Denne tilføjelse til artikel 19 i statuten for Domstolen er inspireret af artikel 12, stk. 2 og 3, i protokollen om statuten for Den Fælles Ankesdomstol inden for rammerne af Luxembourg-konventionen.

I betragtning af en patentsags særlige karakter er det nødvendigt at tilpasse statuttens artikel 19 om repræsentation ved Domstolen til sager ved EF-Patentretten. I patentsager spiller teknologiske spørgsmål en vigtig rolle for at nå frem til en retligt velfunderet afgørelse. Der er ikke kun brug for teknisk sagkundskab i retten, men også på parternes side; teknisk kvalificerede rådgivere spiller derfor en vigtig rolle under retssagen. Den advokat, der

repræsenterer en part for EF-Patentretten, kan derfor bistås af en teknisk rådgiver, som skal kunne afgive indlæg for EF-Patentretten. Dette gælder især teknisk komplicerede spørgsmål. For at sikre den standard, der er nødvendig i forbindelse med effektive forhandlinger, kan de anerkendte fuldmægtige, der er opført på den liste, Den Europæiske Patentmyndighed fører, optræde som tekniske rådgivere for EF-Patentretten.

Artikel 18

Mundtlig og skriftlig forhandling

Artikel 20 i statuttens for Domstolen finder anvendelse med forbehold af følgende ændringer:

- (a) Stk. 4 får følgende ordlyd: "Den mundtlige forhandling omfatter den refererende dommers fremlæggelse af sagens vigtigste punkter, EF-Patentrettens afhøring af parterne og bedømmelse af bevismaterialet".
- (b) Stk. 5 får følgende ordlyd: "EF-Patentretten kan i overensstemmelse med procesreglementet og efter at have hørt parterne bestemme, at der ikke skal være mundtlig forhandling."
- (c) Der indsættes et nyt stk. 6 med følgende ordlyd: "Det kan bestemmes i procesreglementet, at hele eller en del af forhandlingen kan foretages elektronisk, og på hvilke vilkår dette kan ske."

Bemærkninger:

Statuttens artikel 20 vedrører retsforhandlingernes to stadier, den skriftlige og den mundtlige. Det er nødvendigt at ændre stk. 4 og 5.

Statuttens artikel 20, stk. 4, er blevet omformuleret, da det efter den nuværende ordlyd ikke er muligt at høre patentrådgivere. Den ordlyd, der i stedet er valgt "afhøring af parterne" er mere hensigtsmæssig for retssager, hvor der føres en partsprocedure. Spørgsmålet om, hvem der faktisk afgiver indlæg i retten, skal ikke nødvendigvis fastlægges i denne bestemmelse, men er et spørgsmål om repræsentation, som reguleres i statuttens artikel 19. Bestemmelsen i statuttens artikel 20, stk. 4, hvorefter den refererende dommer oplæser en skriftlig rapport om sagen, forekommer desuden at være for usmidig i daglige retssager, hvor der føres en partsprocedure, og er derfor blevet erstattet af en pligt til at fremlægge sagens vigtigste punkter. Desuden synes bestemmelsen om, at man i forbindelse med mundtlige forhandlinger kun kan foretage afhøring af vidner og sagkyndige, at være for snæver og er derfor erstattet af "bedømmelse af bevismaterialet".

Henvisningen til generaladvokaten i statuttens artikel 20, stk. 5, udgår, da der ikke er generaladvokater i EF-Patentretten. I stedet kan EF-Patentretten træffe afgørelse ved skriftlig forhandling.

Der bør desuden gives bemyndigelse til at tillade anvendelse af tekniske hjælpemidler under den skriftlige og mundtlige forhandling. Der kan f.eks. være tale om fremsendelse af dokumenter under den skriftlige procedure eller videokonference under den mundtlige. De nærmere regler for, hvilke stadier af forhandlingerne der kan føres ved elektroniske hjælpemidler, samt vilkårene herfor, bør fastsættes i procesreglementet. Erfaringerne vil vise, hvor, i hvilket omfang og under hvilke vilkår der bør anvendes elektroniske hjælpemidler.

Desuden udvikles teknologien konstant, og procesreglementet er derfor bedst egnet til at tilpasse rettergangsmåden til de stadig større teknologiske muligheder.

Artikel 19

Kendelser om særlige retsmidler

Artikel 39 i statuttten for Domstolen finder anvendelse under den forudsætning, at det fastlægges i procesreglementet, hvem der har kompetence til at afsige de kendelser, der er foreskrevet i denne artikel. EF-Patentretten afsiger ikke kendelser som omhandlet i EF-traktatens artikel 242 og Euratom-traktatens artikel 157.

Bemærkninger:

Ifølge statuttens artikel 39 kan Domstolens præsident træffe afgørelse om udsættelse af tvangsfuldbyrdelse og om anvendelse af foreløbige forholdsregler. Denne fremgangsmåde synes ikke at være den rette i patentsager. Spørgsmålet om, hvorvidt tvangsfuldbyrdelse bør udsættes, afhænger af den konkrete sag, og bør derfor afgøres af dommeren eller af den sektion, der kender sagen. Foreløbige forholdsregler vil forekomme ret hyppigt i patentsager. En afgørelse om sådanne forholdsregler kan træffes af den samme sektion, som træffer afgørelse i hovedsagen (effektivitet) eller af en anden dommer (upartiskhed). Procesreglementet har den fleksibilitet, der er nødvendig for at nå frem til den bedste løsning.

I andet punktum præciseres det, at EF-Patentretten ikke træffer afgørelse om udsættelse i henhold til EF-traktatens artikel 242 eller Euratom-traktatens artikel 157 som nævnt i statuttens artikel 39. Til forskel fra artikel 4 i Rådets afgørelse 88/591 om oprettelse af Retten i Første Instans henvises der ikke i artikel 11 til disse traktatbestemmelser, da patentsagens genstand ikke kan være en begæring om udsættelse af en fællesskabsretsakt.

Artikel 20

Genoptagelse af en sag

Artikel 44, stk. 1 og 2, i statuttten for Domstolen bør have følgende ordlyd:

"En pådømt sag kan af den part, som afgørelsen går imod, begæres genoptaget af følgende grunde

- (a) der er sket en grundlæggende rettergangsfejl, som kan have haft indvirkning på afgørelsen, eller
- (b) der fremkommer en faktisk omstændighed af afgørende betydning som ifølge en endelig retsafgørelse udgør en strafbar handling.

Genoptagelsessagen indledes med en kendelse, hvorved det udtrykkeligt fastslås, at kravene i stk. 1 er opfyldt."

Bemærkninger:

Statuttens artikel 44 indeholder regler om genoptagelse, som ikke er hensigtsmæssige for sager mellem private parter, da en sag kan genoptages med den begrundelse, at en afgørende

faktisk omstændighed var ukendt ved dommens afsigelse. Af retssikkerhedsgrunde er en sådan begrundelse for at genoptage en sag mellem private parter utilstrækkelig.

Det skal kun i ganske særlige tilfælde være muligt at genoptage en sag. For at gøre genoptagelse af en sag berettiget, skal der foreligge en grundlæggende rettergangsfejl, som kan have haft betydning for afgørelsen, eller der skal foreligge en strafbar handling af afgørende betydning, f.eks. forfalskede dokumenter eller et vidne, der forsætligt afgiver urigtig forklaring. Artikel 112 A i den europæiske patentkonvention, som indgår i ændringsakten fra 2000, og artikel 157 i det tredje udkast til forslag om protokol om retstvister til den europæiske patentkonvention indeholder lignende regler.

Statuttens artikel 44, stk. 3, forbliver uændret og indebærer, at der ikke kan fremsættes begæring om genoptagelse senere end 10 år efter dommens afsigelse.

Artikel 21

Fejlagtig indgivelse af processkrifter til Patentretten

Artikel 54, stk. 1 og 2, i statutten for Domstolen finder tilsvarende anvendelse.

Bemærkninger:

Statuttens artikel 54, stk. 1, vedrører den forpligtelse, som justitssekretærerne i Domstolen og Retten i Første Instans har til at fremsende dokumenter, som er stilet til en af dem, men fejlagtigt indgivet til den anden. Samme forpligtelse gælder tilsvarende i patentsager mellem Domstolen, Retten i Første Instans og EF-Patentretten.

Statuttens artikel 54, stk. 2, vedrører det forhold, at sagen anlægges enten ved Domstolen eller Retten i Første Instans, men hvor den anden ret har kompetencen. I dette tilfælde kan den ret, hvor sagen først er anlagt, med bindende virkning henvise sagen. Også denne bestemmelse gælder tilsvarende mellem Domstolen, Retten i Første Instans og EF-Patentretten.

Ifølge statuttens artikel 54, stk. 3, kan behandlingen af en sag udsættes, indtil Domstolen har afsagt dom. Denne bestemmelse bør ændres og behandles særskilt i den følgende artikel.

Artikel 22

Udsættelse af behandlingen

Såfremt der indbringes en sag for Domstolen eller, i form af en præjudiciel forelæggelse, for Retten i Første instans, som rejser samme fortolkningsspørgsmål, eller hvori gyldigheden af den samme retsakt anfægtes, kan EF-Patentretten efter at have hørt parterne udsætte sin behandling af den pågældende sag, indtil Domstolen eller Retten i Første Instans har afsagt dom.

Bemærkninger:

Denne artikel svarer til statuttens artikel 54, stk. 3, med de nødvendige tilpasninger til patentsager.

De eneste tilfælde, hvor det vil være berettiget at udsætte behandlingen af en sag ved EF-Patentretten, er de tilfælde, hvor enten Domstolens dom afventes i en sag, hvor førstegeneraladvokaten i henhold til statuttens artikel 62 finder, at der er en alvorlig risiko for, at fællesskabsrettens ensartede anvendelse eller sammenhæng kan påvirkes, eller Rettens afgørelse i en præjudiciel sag om en bestemmelse på patentområdet afventes (skal fastlægges ifølge EF-traktatens artikel 225, stk. 3, (Nice-traktaten)), og hvis en sådan sag rejser samme spørgsmål som den sag, der behandles ved EF-Patentretten, eller gyldigheden af samme retsakt anfægtes (det samme patents gyldighed).

De andre situationer, der behandles i artikel 54, stk. 3, i statuten for Retten i Første Instans, f.eks. at sagerne har samme genstand, finder ikke anvendelse på patentsager. Heller ikke andet og tredje punktum finder anvendelse på patentsager, da udgangspunktet her er, at samme sag kan henhøre under enten Domstolen eller Retten i Første Instans, og at Retten i Første Instans derfor kan erklære sig inkompetent. Det er ikke tilfældet i patentsager, hvor EF-Patentretten altid har kompetencen i første instans.

Artikel 23

Fremsendelse af afgørelser

Artikel 55 i statuten for Domstolen finder anvendelse med forbehold af den ændring, at medlemsstater og fællesskabsinstitutioner, som hverken har interveneret eller været part i sagen, kun får fremsendt EF-Patentrettens endelige afgørelse.

Bemærkninger:

Med denne artikel begrænses justitssekretærens forpligtelse til formelt at forkynde afgørelser for sagens parter. Medmindre medlemsstater og fællesskabsinstitutioner har været part i en sag, modtager de kun uformelt et eksemplar af den endelige afgørelse til orientering.

Artikel 24

Retsforhandlinger i medlemsstater

- (1) Hvor sagernes art gør det berettiget, kan EF-Patentrettens centrale afdeling i overensstemmelse med procesreglementet føre forhandlingerne eller en del deraf i en medlemsstat. Der skal i denne forbindelse navnlig tages hensyn til, hvor parterne er hjemmehørende, og til behovet for en effektiv bedømmelse af bevismaterialet.
- (2) En medlemsstat, der ønsker, at EF-Patentrettens centrale afdeling fører forhandlinger på dens område, stiller med henblik herpå passende faciliteter til rådighed og afholder de hermed forbundne omkostninger.

Bemærkninger:

Denne bestemmelse sikrer fra begyndelsen, at EF-Patentrettens centrale afdeling ikke alene behandler sager ved rettens hjemsted i Luxembourg, men at den under visse omstændigheder kan henlægge en del af eller endda hele behandlingen til medlemsstaterne. Betingelsen for en sådan lokal behandling af en sag er, at sagens karakter gør det berettiget. Som begrundelse for at behandle sagen i medlemsstaterne kan især nævnes hensynet til, hvor parterne og vidnerne er hjemmehørende, samt at bedømmelsen af bevismaterialet kun vanskeligt kan finde sted ved

EF-Patentretten (tunge maskiner, laboratorieanalyser osv.). EF-Patentretten må foretage en afvejning af alle sagens aspekter og i denne forbindelse tage hensyn til, hvad der er mest praktisk for retten selv, og herefter træffe afgørelse om, hvorvidt og i bekræftende fald hvor den vil behandle sagen.

Da en afgørelse om at behandle sagen lokalt i høj grad afhænger af den konkrete sag, synes det mest hensigtsmæssigt at fastlægge mere detaljerede bestemmelser i procesreglementet. Hermed opnås, at man tilstrækkeligt fleksibelt kan tage hensyn til den praksis, der udvikles i EF-Patentretten.

Medlemsstaterne skal på egen bekostning stille passende faciliteter til rådighed for EF-Patentretten til behandling af sagen. Herunder hører navnlig retssale og tekniske faciliteter til tolkning, videokonferencer, e-mail, fax osv. Hvis en medlemsstat ikke stiller sådanne faciliteter til rådighed, kan sagernes behandling ikke henlægges til denne medlemsstat, og de vil derfor blive behandlet, hvor EF-Patentretten har hjemsted.

Artikel 25

Processprog

- (1) EF-Patentretten fører forhandlingerne på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor sagsøgte er hjemmehørende.
- (2) Hvis EF-Patentretten finder, at ikke alle parter kan følge forhandlingerne og varetage deres interesser på dette sprog, og dette forhold kun kan afhjælpes, hvis der anvendes et andet officielt EU-sprog, kan retten bestemme, at dette andet sprog skal være processprog. På begæring af parterne kan ethvert officielt EU-sprog med EF-Patentrettens samtykke vælges som processprog.
- (3) EF-Patentretten kan i overensstemmelse med procesreglementet høre parterne og vidnerne på et andet sprog end processproget. I dette tilfælde foranstalter justitssekretæren alt, hvad der er blevet fremført under den mundtlige forhandling, oversat til processproget og på begæring af en part til det sprog, denne part anvender.
- (4) EF-Patentretten kan i overensstemmelse med procesreglementet tillade, at der fremlægges dokumenter udfærdiget på et andet sprog end processproget. Retten kan når som helst kræve, at den pågældende part fremlægger en oversættelse af sådanne dokumenter til processproget.

Bemærkninger:

Processproget ved EF-Patentretten er det officielle sprog i den medlemsstat, hvor sagsøgte er hjemmehørende. Formålet med denne ordning er at beskytte sagsøgte, og den bygger på den tankegang, at sagsøgte i de fleste tilfælde mindst har tilstrækkeligt kendskab til sproget i den medlemsstat, hvor han er hjemmehørende.

Stk. 2 og 4 indeholder en række bestemmelser, som tillader undtagelser for at tilpasse sprogordningen til behovene i en bestemt sag.

Hvis EF-Patentretten finder, at et givet processprog ikke giver parterne mulighed for at følge forhandlingerne og forsvare deres interesser, men det derimod vil være tilfældet med et andet officielt EU-sprog, kan retten vælge dette andet sprog som processprog. Samme mulighed er

fastsat i artikel 131 i procesreglementet for Retten i Første Instans vedrørende sager, der anlægges mod Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked.

Hvis parterne er enige om at anvende et andet officielt EU-sprog som processprog, bør det være muligt med EF-Patentrettens samtykke. EF-Patentretten vil være indforstået, hvis anvendelsen af et andet sprog ikke bringer en effektiv sagsbehandling i fare.

Parter og vidner afhøres på deres eget sprog, og EF-Patentrettens justitssekretær sørger for de nødvendige oversættelser.

EF-Patentretten kan endelig, hvad angår bilag, fravige kravet om, at disse skal foreligge på processproget. Sådanne bilag, som er udfærdiget på et andet sprog end processproget, skal således ikke oversættes, hvis en sådan omkostningskrævende oversættelse i det konkrete tilfælde ikke synes nødvendig.

Artikel 26

Appel af afgørelser truffet af EF-Patentretten

- (1) Der kan iværksættes appel til Retten i Første Instans af endelige afgørelser truffet af EF-Patentretten, senest to måneder efter, at den pågældende anfægtede afgørelse er forkyndt.
- (2) En afgørelse truffet af EF-Patentretten i henhold til EF-traktatens artikel 243 eller artikel 256, stk. 4, kan appelleres til Retten i Første Instans inden to måneder efter, at afgørelsen er forkyndt. Er der imidlertid afsagt kendelse om en foreløbig forholdsregel, uden at den part, forholdsreglerne træffes over for, forud er blevet hørt, kan denne part kræve sagen genoptaget for EF-Patentretten, hvis afgørelse herefter kan appelleres til Retten i Første Instans.
- (3) En afgørelse truffet af EF-Patentretten om ikke at tage en begæring om intervention til følge kan appelleres senest to uger efter forkyndelsen af afgørelsen.
- (4) I procesreglementet fastsættes, hvilke andre afgørelser truffet af EF-Patentretten der kan appelleres, og på hvilke vilkår.
- (5) Der kan iværksættes appel som omhandlet i stk. 1-4 af enhver part, som helt eller delvis ikke har fået medhold. De procedurer, som er omhandlet i stk. 2 og 3, skal behandles og afgøres efter fremgangsmåden i artikel 39 i statuten for Domstolen.

Bemærkninger:

Stk. 1 i denne bestemmelse svarer til statuttens artikel 56, stk. 1, med nogle ændringer. Stk. 1 vedrører muligheden for at appellere endelige afgørelser truffet af EF-Patentretten. Følgende bestemmelse i artikel 56, stk. 1, "[appel af] afgørelser, der afgør en del af en sags realitet, eller hvorved der tages stilling til en formalitetsindsigelse vedrørende rettens kompetence eller en påstand om afvisning af sagen", er ikke medtaget. En afgørelse, der afgør en del af en sags realitet, vil være en dom afsagt af EF-Patentretten og kan således appelleres. Det samme gælder en afgørelse truffet af EF-Patentretten om at afvise sagen på grund af inkompetence. En mulighed for at iværksætte appel af enhver afgørelse, hvorved der tages stilling til en formalitetsindsigelse, synes for vidtgående og vil lamme retsforhandlingerne. Det fastlægges

nærmere i procesreglementet i henhold til stk. 4 i denne artikel, hvilke afgørelser vedrørende formalitetsspørgsmål der kan appelleres.

Stk. 2 indeholder den anden type afgørelser, der kan appelleres, nemlig Patentrettens afgørelser i henhold til EF-traktatens artikel 243 og artikel 256, stk. 4. Det drejer sig om afgørelser om foreløbige forholdsregler og om udsættelse af en tvangsfuldbyrdelse. Disse bestemmelser svarer til artikel 57, stk. 2, i det omfang EF-traktatens bestemmelser finder anvendelse på EF-Patentretten.

Hvis EF-Patentretten har truffet afgørelse om en foreløbig forholdsregel uden forudgående høring af modparten, består retsmidlet ikke i en direkte appel til Retten i Første Instans. I stedet kan sagen begæres genoptaget ved EF-Patentretten, som herefter under tilbørlig hensyntagen til de argumenter, der fremføres af den part, forholdsreglerne træffes over for, enten stadfæster eller ophæver afgørelsen. Denne afgørelse fra EF-Patentretten kan herefter appelleres til Retten i Første Instans. På denne måde sikrer man, at en appel kun kan anvendes som retsmiddel mod en egentlig afgørelse truffet af EF-Patentretten ved en kontradiktorisk procedure.

Stk. 3 indeholder en bestemmelse taget fra statuttens artikel 57, stk. 1.

Ifølge stk. 4 bør andre muligheder for at appellere en afgørelse truffet af EF-Patentretten under sagens behandling reguleres i procesreglementet (f.eks. en kendelse om sagsomkostningerne, hvis sagen afsluttes uden dom). Medmindre andet udtrykkeligt er fastlagt i procesreglementet, vil der ikke kunne iværksættes appel af afgørelser om processuelle spørgsmål. En rettergangsfejl skal behandles som led i en appel af selve dommen. Herved opnår man en hurtig behandling i første instans, og samtidig gives der parterne tilstrækkelige garantier.

I stk. 5 fastslås det, at en appel i henhold til stk. 1-4 kun kan iværksættes af den part, som ikke får medhold ved afgørelsen. Bestemmelsen svarer til statuttens artikel 56, stk. 2, første punktum.

De procedurer, som er omhandlet i stk. 2 og 3, kan behandles under anvendelse af en summarisk procedure. Samme bestemmelse findes i statuttens artikel 57, stk. 3.

Statuttens artikel 56, stk. 2, andet punktum, som vedrører intervenientens ret til at appellere en afgørelse, som umiddelbart berører intervenienten, er ikke medtaget. Den synes ikke hensigtsmæssig i sager for EF-Patentretten. I patentsager kan der interveneres til støtte for en af parterne, hvis intervenienten har en retlig interesse i afgørelsen (statuttens artikel 40). Intervenienten kan også støtte en part i appelsager, hvis interessen stadig består, og den pågældende kan derfor sammen med parten iværksætte en appel uden at skulle godtgøre, at han er umiddelbart berørt af EF-Patentrettens afgørelse. Intervenienten har ikke en selvstændig ret til at appellere.

Der er ikke behov for i patentsager at give en medlemsstat ret til at iværksætte en appel, selv ikke i sager, hvor medlemsstaten ikke har været part eller har intervenseret i første instans. En sådan bestemmelse findes derimod i statuttens artikel 56, stk. 3.

Artikel 27

En appels opsættende virkning

Appel har opsættende virkning. EF-Patentretten kan dog erklære sine afgørelser for eksigible, om nødvendigt mod sikkerhedsstillelse.

Bemærkninger:

Denne bestemmelse, som allerede findes i artikel 39, stk. 5, i udkastet til forordning om EF-patenter, synes nødvendig i sager mellem private parter for at sikre, at en part, som ikke får medhold i en dom i første instans, ikke lider skade, hvis afgørelsen ikke stadfæstes i anden instans. EF-Patentretten kan erklære sine afgørelser for eksigible, om nødvendigt mod sikkerhedsstillelse. Man opnår dermed, at en sagsøger, som f.eks. får tilkendt erstatning, kan kræve dommen tvangsfuldbyrdet, og at sagsøgte således betaler det krævede beløb. Hvis sagsøgte imidlertid appellerer afgørelsen i første instans og får medhold, og sagsøgeren i mellemtiden er gået konkurs, vil sagsøgte ikke kunne få det betalte beløb tilbage, selv om det i den endelige afgørelse fastslås, at sagsøger ikke havde noget krav overhovedet. En sådan situation kan undgås, hvis EF-Patentretten bestemmer, at dommen kun kan tvangsfuldbyrdes, hvis der stilles sikkerhed.

Muligheden for i henhold til EF-traktatens artikel 244 og 256 sammenholdt med artikel 11 at udsætte tvangsfuldbyrdelsen af domme, er hverken tilstrækkelig eller overflødig. Den er ikke tilstrækkelig, da reglen efter disse bestemmelser ville være, at en afgørelse truffet af EF-Patentretten kan tvangsfuldbyrdes, medmindre EF-Patentretten træffer anden afgørelse på et senere tidspunkt, hvilket ikke ville være i overensstemmelse med de krav, der stilles til en sag mellem private parter. Den er ikke overflødig, da særlige omstændigheder på et senere tidspunkt kan medføre, at en udsættelse er nødvendig i tilfælde, hvor EF-Patentretten oprindeligt i dommen har tilladt tvangsfuldbyrdelse uden sikkerhedsstillelse.

Artikel 28

Ikrafttræden

Efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende træder denne afgørelse i kraft dagen efter, at den sidste medlemsstat har meddelt, at den godkender Rådets afgørelse i henhold til EF-traktatens artikel 229 A om at tillægge Domstolen kompetence vedrørende EF-patenter, med undtagelse af artikel 7, som først træder i kraft på dagen for offentliggørelsen af en meddelelse fra Domstolen, hvori den fastslår, at EF-Patentretten og appelafdelingerne i Retten i Første Instans gyldigt er blevet oprettet.

Bemærkninger:

Denne bestemmelse svarer til artikel 13 i Rådets afgørelse 88/591 om oprettelse af Retten i Første Instans med de nødvendige ændringer.

Afgørelsens ikrafttræden er afhængig af a) dens offentliggørelse i EFT og b) en meddelelse fra alle medlemsstater om, at de godkender tildelingen af kompetence, hvilket kræves ifølge EF-traktatens artikel 229 A (Nice-traktaten) og Rådets afgørelse om gennemførelse af denne artikel. Dagen efter, at godkendelsen er meddelt, kan arbejdet med at oprette EF-Patentretten

påbegyndes, herunder ansættelse af personale, tilvejebringelse af den nødvendige infrastruktur osv.

Artikel 7, som indeholder den bestemmelse, hvorved EF-Patentretten tildeles kompetence, kan først træde i kraft, når Domstolen har erklæret, at EF-Patentretten og appelaafdelingerne er blevet gyldigt oprettet. Man sikrer hermed, at kompetencen tildeles på det tidspunkt, hvor en velfungerende EF-Patentret er oprettet. I modsætning til Rådets afgørelse 88/591 synes det nødvendigt at gøre overførelsen afhængig af, at ikke alene en ret i første instans, men også appelinstansen er oprettet, da de nødvendige forberedelser også skal være afsluttet i Retten i Første Instans, før EF-Patentretten kan påbegynde sit arbejde; herunder hører oprettelse af appelaafdelingen, ansættelse af sagkyndige dommere og vedtagelse af et særligt procesreglement for appel af afgørelser truffet af en instans, hvor der føres en partsprocedure.

III ÆNDRINGER I STATUTTEN FOR DOMSTOLEN FOR SÅ VIDT ANGÅR RETTEN I FØRSTE INSTANS.

I henhold til EF-traktatens artikel 225, stk. 2, og artikel 225 A, stk. 3, (Nice-traktaten) kan EF-Patentrettens afgørelser appelleres til Retten i Første Instans. Der skal med henblik herpå oprettes en særlig patentappelaafdeling i Retten i Første Instans. Statutten skal tilpasses således, at det sikres, at der under forhandlingerne for patentappelaafdelingen tages hensyn til den særlige karakter, sager mellem private parter har, og således at rettergangsmåden er den samme for både EF-Patentretten og patentafdelingen ved Retten i Første Instans.

Ifølge EF-traktatens artikel 225, stk. 3, (Nice-traktaten), kan Retten i Første Instans tillægges kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål inden for særlige områder fastlagt i statutten. Der bør gøres brug af denne bestemmelse inden for patentretten.

Artikel 1

Antal dommere ved Retten i Første Instans

Artikel 48 i statutten for Domstolen affattes således: "Retten i Første Instans består af 20 dommere."

Bemærkninger:

Med oprettelsen af en patentappelaafdeling i Retten i Første Instans (jf. artikel 3) med to retskyndige og tre teknisk kyndige medlemmer stiger det samlede antal dommere fra 15 til 20. Tre teknisk kyndige medlemmer er nødvendige for at dække de grundlæggende teknologiske områder, således at den nødvendige tekniske sagkundskab er repræsenteret inden for områderne kemi, fysik og mekanik.

Artikel 2

Valg af formænd for afdelingerne

Angående den afdeling i Retten i Første Instans, der behandler patentappelsager, affattes artikel 50, stk. 1, 2. punktum, i statutten for Domstolen således: "Dommerne vælger blandt deres retskyndige medlemmer formanden for afdelingen."

Bemærkninger:

Denne formulering indebærer, at alle dommerne i patentafdelingen i Retten i Første Instans vælger formanden blandt deres retskyndige medlemmer, hvilket er identisk med fremgangsmåden i artikel 13, stk. 1, i afgørelsen om oprettelse af EF-patentretten.

Artikel 3

Patentappelaafdeling ved Retten i Første Instans

- (1) En specialiseret patentafdeling ved Retten i Første Instans behandler appel af afgørelser truffet af EF-Patentretten. De retskyndige medlemmer skal have stor

erfaring inden for patentretten. De teknisk kyndige medlemmer skal have stor erfaring på de pågældende tekniske områder og passende erfaring inden for patentretten.

- (2) Patentafdelingen sættes af to retskyndige medlemmer og et teknisk kyndigt medlem. I visse tilfælde, som fastlægges nærmere i procesreglementet, kan en patentafdeling sættes i udvidet eller reduceret sammensætning. Procesreglementet indeholder bestemmelser om beslutningsdygtighed.
- (3) Umiddelbart efter at medlemmerne af EF-patentappelfdelingen har aflagt ed, vælger formanden for Rådet ved lodtrækning et retskyndigt medlem og et teknisk kyndigt medlem, hvis embedsperiode skal udløbe efter de første tre år.

Bemærkninger:

Appellen behandles af en specialiseret afdeling ved Retten i Første Instans, hvis medlemmer skal opfylde de samme krav som medlemmerne af EF-Patentretten. Der bør oprettes en afdeling ved Retten i Første Instans til behandling af patentappelsager med to retskyndige og tre teknisk kyndige medlemmer. Som i første instans dækker de tre teknisk kyndige medlemmer de tekniske områder kemi, fysik og mekanik.

Hvad angår patentafdelingernes sammensætning er denne artikel *lex specialis* i forhold til statuttens artikel 50. En patentafdelings ordinære sammensætning bliver to retskyndige og en teknisk kyndig dommer. Der kan i procesreglementet fastsættes bestemmelser, der fraviger disse regler samt fastlægger yderligere praktiske detaljer.

Det skal med denne bestemmelse sikres, at patentafdelingen ved udløbet af medlemmernes embedsperiode ikke fornyes fuldstændig, men at der fra begyndelsen kan indføres en cyklus, hvor nogle af dommerne allerede har erfaring i patentappelsagerne, når nye dommere tiltræder. Uden denne bestemmelse kunne patentafdelingen have en cyklus, hvor alle medlemmer af patentafdelingerne bliver i hele embedsperioden, og alle herefter fratræder samtidig.

I henhold til EF-traktatens artikel 224, stk. 2, (Nice-traktaten) er embedsperioden for dommerne ved Retten i Første Instans og dermed også for patentdommerne seks år med mulighed for genudnævnelse.

Artikel 4

Appelgrunde

- (1) Appellen kan baseres på retsspørgsmål og sagens faktiske omstændigheder. Nye faktiske omstændigheder og nye beviser kan kun fremføres, hvis den pågældende part ikke med rimelighed kunne forventes at have fremført dem under sagen for EF-Patentretten.
- (2) Appel af retsspørgsmål kan kun støttes på, at EF-Patentretten savner kompetence, at der er begået rettergangsfejl, som krænker appellantens interesser, eller at EF-Patentretten har overtrådt fællesskabsretten.
- (3) Appel kan ikke iværksættes alene til forandring af afgørelser om sagsomkostninger eller om disses størrelse.

Bemærkninger:

Denne bestemmelse er udfærdiget på baggrund af bemyndigelsen i EF-traktatens artikel 225 A, stk. 3, hvorefter afgørelser kun kan appelleres for så vidt angår retsspørgsmål, medmindre det er fastsat i afgørelsen om oprettelse af den særlige retsinstans, at også spørgsmål vedrørende sagens faktiske omstændigheder kan appelleres. Denne artikel giver dog ikke ubegrænset adgang til at fremføre nye faktiske omstændigheder og beviser i anden instans, da dette ville indebære en fare for, at retsforhandlingerne ved EF-Patentretten reduceres til en opvarmningsfase, mens den egentlige procedure først finder sted i anden instans. Kun de nye faktiske omstændigheder og beviser, som parten ikke med rimelighed kunne forventes at fremlægge i første instans, kan fremføres. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en faktisk omstændighed har været ukendt, og parten ikke under iagttagelse af fornøden omhu har kunnet have kendskab til den, eller hvis EF-Patentretten har haft en anden opfattelse af sagen, som har medført, at kendte faktiske omstændigheder er blevet anset for at være uden betydning.

Stk. 2 og 3 svarer til statuttens artikel 58.

Artikel 5

Afgørelse truffet af Retten i Første Instans og hjemvisning til EF-Patentretten

- (1) Giver Retten i Første Instans appellanten medhold, ophæver den den af EF-Patentretten truffe afgørelse og træffer endelig afgørelse. Retten i Første Instans kan under særlige omstændigheder og i overensstemmelse med procesreglementet hjemvise sagen til EF-Patentretten til afgørelse.
- (2) I tilfælde af en hjemvisning er EF-Patentretten bundet af de afgørelser om retsspørgsmål, der er indeholdt i den afgørelse, der er truffet af Retten i Første Instans.

Bemærkninger:

Denne bestemmelse svarer til statuttens artikel 61 med de nødvendige ændringer.

Retten i Første Instans har beføjelse til at ophæve EF-Patentrettens afgørelse. I modsætning til artikel 61, som vedrører appel til Domstolen af afgørelser om retsspørgsmål, truffet af Retten i Første Instans, og hvori det hedder, at Domstolen selv kan træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten i Første Instans, bestemmes det i nærværende artikel, at Retten i Første Instans træffer afgørelse i patentsager. Dette følger allerede af, at patentappelsager har en anden karakter, da de også vedrører de faktiske omstændigheder. Retten i Første Instans kan lægge de faktiske omstændigheder til grund, som efter dens opfattelse savnes, og derpå træffe afgørelse. Dette adskiller sig fra reglerne om appel til Domstolen af en afgørelse, truffet af Retten i Første Instans, som kun vedrører retsspørgsmål. I dette tilfælde kan appelretten kun gøre brug af de faktiske omstændigheder, der er lagt til grund af førsteinstansen, hvilket gør en hjemvisning til første instans nødvendig, hvis der er behov for at få lagt yderligere faktiske omstændigheder til grund. Desuden er det afgørende for en effektiv og hurtig behandling af en patentsag, at man undgår unødvendige hjemvisninger af en sag mellem instanserne, hvilket er udelukket, hvis Retten i Første Instans selv træffer afgørelsen.

Der er imidlertid tilfælde, hvor det kunne være hensigtsmæssigt at hjemvise sagen til EF-Patentretten. Der kan være tale om følgende to grunde:

For det første hvis sagen ikke er blevet realitetsbehandlet ved EF-Patentretten, og parterne ville blive frataget hele førsteinstansbehandlingen, hvis Retten i Første Instans traf en direkte afgørelse. Den højere kvalitet af appelrettens forhandlinger skyldes til dels den omstændighed, at første instans allerede har gennemgået sagen indgående, og denne fase ville mangle, hvis Retten i Første Instans traf afgørelse direkte, uden at EF-Patentretten har truffet afgørelse om sagens realitet. Som eksempler på tilfælde, hvor sagen skal hjemvises til EF-Patentretten, kan nævnes appel af en afgørelse truffet af EF-Patentretten om, at denne ikke har den fornødne kompetence, en dom, hvori kun ansvarsspørgsmålet som sådan afgøres, men ikke erstatningens størrelse, eller en udeblivelsesdom.

For det andet hvis EF-Patentretten har begået en grundlæggende rettergangsfejl, som har haft indvirkning på dommen, hvilket f.eks. kan være tilfældet, hvis det kontradiktorske princip er blevet tilsidesat. I dette tilfælde kan førsteinstansforhandlingerne ikke anses for at være et effektivt retsmiddel.

Denne bestemmelse har som udgangspunkt, at statutten kun indeholder den generelle regel om, at Retten i Første Instans afgør sagen, og at eventuelle undtagelser medtages i procesreglementet. Dette synes mere fleksibelt, end hvis en tilsvarende opregning medtages i statutten. De præcise undtagelser afhænger desuden af typen af eventuelle sager for EF-Patentretten.

Statuttens artikel 61, stk. 3, er ikke medtaget. Den finder ikke anvendelse på patentsager.

Artikel 6

Processprog i appelsagen

Appelsagen føres på det processprog, hvorpå sagen blev ført ved EF-Patentretten.

Bemærkninger:

Det synes mest hensigtsmæssigt som processprog i appelsagen at anvende det sprog, hvorpå sagen er blevet ført i første instans. På denne måde kan processkrifter som f.eks. parternes skriftlige indlæg, vidneforklaringer, sagkyndige erklæringer osv. behandles uden oversættelse. Den befuldmægtigede for en part, som i første instans bl.a. er blevet valgt på grund af dennes evne til at afgive indlæg på processproget i første instans, og som kender parternes argumentation, kan også møde under appelsagen.

Artikel 7

Forny et prøvelse

Medmindre andet følger af artikel 62 i statutten for Domstolen, kan der ikke foretages forny et prøvelse af en afgørelse truffet af Retten i Første Instans.

Bemærkninger:

Denne bestemmelse synes nødvendig for at præcisere, at i modsætning til hvad der gælder for andre afgørelser truffet af Retten i Første Instans, kan dens afgørelse i patentappelsager ikke yderligere appelleres til Domstolen. Den eneste undtagelse er, at Domstolen kan foretage forny et prøvelse efter forslag fra førstegeneraladvokaten i sager, hvor der er en alvorlig risiko

for, at fællesskabsrettens ensartede anvendelse eller sammenhæng kan påvirkes, jf. statuttens artikel 62.

Artikel 8

Generaladvokat

Artikel 49 i statutten for Domstolen finder ikke anvendelse på appelsager ved patentafdelingen ved Retten i Første Instans.

Bemærkninger:

Ifølge denne artikel finder bestemmelser, hvorved generaladvokaten tildeles en rolle ved Retten i Første Instans, ikke anvendelse på sager ved patentafdelingen ved Retten i Første Instans.

Generaladvokaten bør ikke deltage i patentsager, da både lighedsprincippet og den omstændighed, at en sag mellem private parter har en særlig karakter, indebærer, at det ikke er hensigtsmæssigt, at der deltager en generaladvokat. Der er heller ikke behov for en generaladvokat, da der deltager dommere i forhandlingerne, som har erfaring inden for det særlige sagsområde.

Artikel 9

Anvendelse af bestemmelserne om retsforhandlinger ved EF-Patentretten

Artikel 16-23 i afgørelsen om oprettelse af EF-Patentretten finder anvendelse på appelproceduren ved patentafdelingen ved Retten i Første Instans.

Bemærkninger:

For at sikre en ensartet domstolsprøvelse på patentområdet finder en række bestemmelser, som vedrører rettergangsmåden ved EF-Patentretten, og hvor den nuværende statut for Domstolen fraviges under hensyn til, at en patentsag mellem private parter har en særlig karakter, også anvendelse på appelproceduren ved patentafdelingerne i Retten i Første Instans. Artiklerne vedrører de særlige bestemmelser om EF-Patentrettens organisation, som findes i artikel 16-23 i afgørelsen om oprettelse af EF-Patentretten. Hvad angår disse artiklers nærmere indhold henvises der til de pågældende artikler.

Artikel 10

Præjudicielle spørgsmål vedrørende patentretten

Retten i Første Instans har kompetence til at behandle og afgøre præjudicielle spørgsmål vedrørende patentretten, som forelægges den i medfør af EF-traktatens artikel 234. Artikel 23 i statutten for Domstolen finder anvendelse.

Bemærkninger:

Præjudicielle spørgsmål vedrørende patentretten bør behandles af patentafdelingen ved Retten i Første Instans, som er det organ, der er bedst egnet til at afgøre sådanne spørgsmål. Retten i

Første Instans vil dels være appelinstans i EF-patentsager dels afgøre præjudicielle spørgsmål, som forelægges af nationale domstole, der anmoder om en fortolkning af EU-patentretten, dvs. forordningen om EF-patenter, direktivet om bioteknologiske opfindelser eller eventuelt et kommende direktiv om software. Et sådant skridt vil reducere sagsmængden ved Domstolen og samtidig sikre en ensartet fortolkning af EU-patentretten.

Hvis Domstolen stadig skulle have kompetencen i sådanne præjudicielle spørgsmål, ville Domstolen enten kun afgøre de spørgsmål, som forelægges af nationale domstole, mens Retten i Første Instans særskilt ville behandle EF-patentsager med fare for divergerende afgørelser, eller også ville det være nødvendigt at indføre en ordning, hvorefter Retten i Første Instans kunne forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål, hvilket kunne indebære en unødvendig forlængelse af EF-patentsagen. Problemet opstår, fordi de samme materielle regler gælder for både nationale patentsager og EF-patentsager.

Selv om Retten i Første Instans får beføjelse til at behandle præjudicielle spørgsmål vedrørende patentretten, vil Domstolen stadig have en vis kompetence til at træffe afgørelse på dette område. I henhold til EF-traktatens artikel 225, stk. 2, (Nice-traktaten) sammenholdt med artikel 62 i statuten for Domstolen kan Domstolen underkaste en afgørelse truffet af Retten i Første Instans i en patentappelsag fornyet prøvelse efter anmodning fra førstegeneraladvokaten, når denne finder, at der er en alvorlig risiko for, at fællesskabsrettens ensartede anvendelse eller sammenhæng kan påvirkes. Under samme omstændigheder kan en afgørelse truffet af Retten i Første Instans om et præjudicielt spørgsmål undtagelsesvis underkastes fornyet prøvelse ved Domstolen i henhold til EF-traktatens artikel 225, stk. 3, og artikel 62 i statuten for Domstolen (begge Nice-traktaten).

Statuttens artikel 23 regulerer proceduren i tilfælde af oversendelse af et præjudicielt spørgsmål.